

LISA 3. AINEVALDKOND “KUNSTIAINED”

1. Üldalused

1.1. Valdkonnapädevus

Kunstiainete valdkonnapädevuse kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja seda järjekindlalt hoida. Kunstiainete valdkonnapädevus on universaalne ning väljendub selles, et põhikooli lõpuks õpilane eakohaselt:

- 1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
- 2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
- 3) mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
- 4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
- 5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
- 6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovaalt.

1.2 Ainevaldkonna õppeained

Ainevaldkonda „Kunstiained“ kuuluvad järgnevad õppeained:

- kunst, mida õpitakse 1.-9. klassini
- muusika, mida õpitakse 1.-9. klassini

Õppeainete arvestuslikud nädalatunnid on välja toodud Randvere Kooli õppekavas punktis 3.

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstiainete pädevus lähtub arusaamast, et õpilase areng on elukestev ja mõjutatud kultuurist ning kunstid (muusika, kunst, kirjandus, draama, film, tants) ja kultuur laiemalt (visuaalkultuur, pärand- ja pärimuskultuur jms) on inimese dialoogipartnerid kogu elu jooksul. Kunstid on olulised väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ning kriitilise mõtlemise arendamise vahendid. Kunstide kui professionaalse kõrgkultuuri loomingu kõrval on tähtis ka uuriv ja leiutav looming ning kultuur mõtestatud inimtegevusena laiemalt.

Kunstiained rõhutavad õppe koondumist viie põhimõtte ümber:

- 1) kunste on vaja tõlgendada. Kunstide kõne ei ole sõnasõnaline, kunstiteosed pakuvad eri tõlgendusvõimalusi ja tähendusi, mis põhinevad alati maailmavaatel, varasemal elu-

ja kunstikogemusel ning on juhitud tunnetest, samuti kogemise kontekstist. Tõlgendamise puhul on alati võimalik lähtuda erinevatest vaatepunktidest ja ootustest. Isiklik kogemus kasvatab kogemuse tähenduslikkust õpilase jaoks. Kunsti ja muusika õppimisel on vaja toetada tõlgendamisoskust;

- 2) kunstid toetavad mitmekülgset loovust. Kunsti ja muusika õppimine kujundab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, et jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni. Kunstidega tegelemine põhikoolis toetab õpilooovust (uudsed tähenduslikud kogemused ja nende mõtestamine, uurimis- ja refleksioonioskused) ning argilooovust (fantaasia, maailma uudne mõtestamine enda jaoks, uudne toimimisviis igapäevaelus);
- 3) kunstid toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu. Kunsti ja muusika õppimine põhikoolis võimaldab õpilasel ära tunda, emotsionaalselt kogeda ja hinnata enda ümber subjektiivset ilu (kuuldavat, kombatavat, nähtavat, abstraktset) ning nautida seda samavõrra nagu teiste oskusi või meisterlikkust. Ilu ja meisterlikkuse väärtustamine toetab rahulolu ja tähenduse leidmist maailmas, suurendab maailmaga seotuse tunnet ning innustab inimest püüdlema oma eesmärkide poole. Kunstiainetel on tähtis osa muutuvates oludes isiklikku ja ühiskondlikku heaolusse panustava inimese kujundamisel;
- 4) kunstiaineid õppides arenevad kinesteetilised oskused ja kognitiivsed võimed, mis on lahutamatult seotud loomega – musitseerimise ja visuaalkunsti, ent ka performatiivsete kunstide loomisega. Kunstitegevustes toetatakse sügavama kognitiivse võimekuse kujunemist. Õppimine (sh musitseerimine ja visuaalkunst, kuid ka performatiivsete kunstide loomine) on sügavam, kui see toimub terviklikult nii keha kui ka vaimu ja eri meelte koostöös;
- 5) kunstiainete õppimine toetab iseenda mõistmist ja mõtestamist ning üldpädevuste omandamist sisukalt ja terviklikult. Kunsti ja muusikaga järjepidev tegelemine toetab õppija eneseusalduse kujunemist ning eneseväärikust. Kunstide kaudu saab tõhusalt arendada kognitiivseid oskusi, nt loovat ja kriitilist mõtlemist, refleksiooni- ja analüüsioskusi, samuti mitte-kognitiivseid oskusi, nt avatust, otsustusvõimet ja riskijulgust.

Valdkonnasisene lõiming tugineb kunsti ja muusika kokkupuutepunktile. Kunst ja muusika jagavad sarnaseid baasmõisteid, mille sisu on aga erialade väljendusvahenditest lähtuvalt ainuomane; ka kontseptsioonide sisu ei pruugi kattuda. Seetõttu on kunsti ja muusika lõimingukeskmeks ühised aspektid:

- 1) teose, autori ja loomingu määratlus;
- 2) esitus ja tõlgendus (interpreteerimine) ning kriitika;
- 3) ajalooliselt interdistsiplinaarsed kunstid (sõna-, muusika- ja tantsuteater, film);

4) nüüdisaegsed mitmemeelelised kunstinähtused (video ja performance, meie aja tsirkus, installatiivne, uusmeedia kunst jms).

1.4. Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks

Kunsti ja muusika õppimise kaudu toetatakse õpilastes kõigi riikliku õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste arengut. Üldpädevuste saavutamist toetab õppeainete eesmärgipärane lõimimine teiste valdkondade õppeainetega ning läbivate teemade õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine. Selle tulemusel kujuneb õpilasel suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi eri olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning võimalus omandada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust. Seejuures on väga oluline aineõpetajate süsteemne ja järjepidev koostöö õpilase kogu õppeaja vältel.

Üldpädevuste kujundamise ning läbivate teemade käsitlemise ja lõimingu korraldamise põhimõtted määratakse kooli õppekava üldosas. Üldpädevuste järjekindlamaks teadvustamiseks ja tegevuste kooskõlastamiseks viib kool läbi vastava sisuga teemanädalad. Läbivate teemade õpe ja lõiming realiseerub eelkõige õppekeskkonna korralduses, aineõppes aineülestes, klassidevahelistes, ülekoolilistes ja koolidevahelistes projektide ja sündmuste kaudu. Kunstiained ainevaldkonnas toetatakse järgmiste üldpädevuse kujunemist:

- kultuuri- ja väärtuspädevus
- sotsiaalne ja kodanikupädevus
- enesemääratluspädevus
- õpipädevus
- suhtluspädevus
- matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus
- ettevõtlikkuspädevus
- digipädevus

Kunstiained toetavad õppija loovuse, eneseväljenduse, kultuuriteadlikkuse ja kriitilise mõtlemise arengut ning aitavad mõtestada visuaalset kultuuri ja ümbritsevat maailma.

Kunstiainetes arendatakse väärtuspädevust (kultuurilise mitmekesisuse ja loomingu väärtustamine), sotsiaalset ja kodanikupädevust (koostöö ja vastutuse kaudu), enesemääratluspädevust (loominguline eneseväljendus), õpipädevust (eesmärkide seadmine ja eneseanalüüs), suhtluspädevust (visuaalne ja verbaalne väljendus), matemaatika- ja loodusteaduste ning tehnoloogiapädevust (proportsioonid, materjalid, digivahendid), ettevõtlikkuspädevust (algatus ja ideede elluviimine) ning digipädevust (loomine ja kriitiline hindamine digikeskkonnas).

Kunstiainetes käsitletakse kõiki läbivaid teemasid: kultuuriline identiteet, keskkond ja jätkusuutlik areng, väärtused ja kõlblus, teabekeskkond, tehnoloogia ja innovatsioon, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, tervis ja ohutus ning elukestev õpe ja karjäär.

Kunstiained lõimuvad keele- ja kirjandusainete, ajaloo, matemaatika, loodusainete, tehnoloogiaõpetuse ning muusika ja liikumisega, toetades terviklikku õpikäsitus ja seoste loomist erinevate valdkondade vahel.

1.5. Õppe kavandamine ja korraldamine

Õpe on õppijakeskne, toetab õpimotivatsiooni hoidmist ning õpilaste kujunemist aktiivseiks ja iseseisvaks õppijaiks ning loovaks ja kriitiliselt mõtlevaks ühiskonnaliikmeiks, kes suudavad teha valikuid ja vastutada oma õppimise eest.

Õpet kavandades ja korraldades lähtutakse õppekava üldpädevustest, kooli väärtustest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe ja kasvatuse rõhuasetustest ning läbivate teemade ja lõimingu rakendamise põhimõtetest.

Põhikoolis õpet kavandades ja korraldades teevad õpetajad koostööd, seejuures:

- 1) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalset eripära ja isikupäraseid erivõimeid, kasutatakse diferentseeritud ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud ja õpilasele tähenduslikku käsitlust, reageeritakse õpi- ja eluraskustele ning pakutakse õpiabi ja tuge õpivalikutes;
- 2) võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas, kunsti ja muusika uusimaid käsitlusi, rakendatakse didaktika nüüdisaegseid käsitlusi;
- 3) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 4) võimaldatakse õpet nii iseseisvalt kui ka koos teistega, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi ning suunatakse tegema valikuid;
- 5) kaasatakse õpilasi õppe kavandamisse, võetakse aega eesmärkide ja taotletavate õpitulemuste saavutamise viiside ja hindamiskriteeriumide läbiarutamiseks ning refleksiooniks;
- 6) kavandatakse piisavalt aega terviklike õppeühikute, mitmeid osaoskusi arendavate ning õppijate jaoks tähenduslike tulemusteni viivate õppeülesannete täitmiseks;
- 7) rakendatakse uurivat õpet, kasutatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid tegevusi;
- 8) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 9) kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti- ja multimeediaklass, virtuaalkeskkond jne, käiakse õppekäikudel, kontsertidel, teatrites, näitustel, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, raamatukogudes jm;

- 10) võimaldatakse siduda õpet koolivälise eluga, et kogu ainekäsitus oleks võimalikult elulähedane, õpilasele eakohane ja tähenduslik; seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist.

1.6. Hindamine

Hindamine kunstiainetes suunab ja julgustab õpilasi õppima ning tekitab ja hoiab huvi kunsti ja muusika vastu. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, kunsti ja muusika ainekavas esitatud õpitulemused ning kooli kehtestatud hindamisjuhised. Hindamise nõuded ja korraldus, sh mittenumbrilise hindamise kasutus ja kooliõppekava väliselt, sh mitteformaalhariduses omandatud teadmiste ja oskuste arvestamine täpsustatakse kooli õppekavas.

Hindamise käigus saavad õpilased mitmekülgset tagasisidet oma töökultuuri ja töö ning individuaalse arengu kohta, millega toetatakse nende kujunemist positiivse minapildi ja adekvaatse eneshinnanguga enastjuhtivaiks õppijaiks. Hindamisega luuakse õpilastele võimalusi õppe vältel oma edusamme esile tuua, julgustades neid enda tugevaid külgi kasutama ja uusi oskusi arendama. Õpilastele võimaldatakse eri viise eneseanalüüsiks ja kaaslastelt tagasiside saamiseks ning selle aktseptsiooniks. Õpetaja saab hindamise kaudu teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppe kui ka iseenda pädevuste arendamiseks. Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane nii oma tööd hindama kui ka kaasõpilastele tagasisidet andma.

Õpilasele on õppeühiku (õppetegevuste kogum, mis on suunatud samade õpitulemuste saavutamisele) alguses teada, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamiskriteeriumid.

Õpilast suunatakse õppe käigus oma õppimist ja seatud eesmärkide saavutamist analüüsima ning reflekteerima.

Aineteadmiste ja -oskuste kõrval antakse tagasisidet üldpädevuste arengu ning väärtushoiakute ja -hinnangute kujunemise kohta. Hoiakute kujunemise kohta antakse tagasisidet suunavate ja toetavate sõnaliste hinnangutega. Õpilase seisukohtadele ühiskonnas ja maailmas toimuva kohta antakse sõnalist kirjeldavat tagasisidet. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid pööratakse tähelepanu ka õpilase keelekasutusele, sh kunsti- ja muusikaterminite õigele kasutusele ning õigekirjale, mida arvestatakse hindamisel ülesande eesmärgi ja kokkulepitud hindamiskriteeriumide põhjal.

Hindamisel lähtutakse õppimisele seatud eesmärgist ja hinnatakse seda, mida on õpetatud, rakendades nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnetena. Diagnostiliselt hinnates selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärarusaamad ning eriomased õpiraskused, et kavandada edasist õppimist ja õpetamist.

Erineva keerukusastmega teadmiste, oskuste ja hoiakute hindamise võimaldamiseks kasutatakse mitmekesiseid hindamisviise ja -vorme. Hindamisvahendi ja -viisi valik sõltub seatud õppe-eesmärkidest ning eeldatavast õpitulemusest.

Kunstiainete valdkonnapädevuse omandamisel on õppe jooksul oluline roll kujundaval hindamisel, mis toetab õpilase eneseusku ja innustab teda oma võimeid arendama. Kujundava hindamise kaudu saab õpilane temale arusaadaval viisil esitatud suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kujundava hindamise rakendamist toetab õppeolukorras tehtud tööde õpilasepoolne dokumenteerimine näiteks kavandite, jooniste, õpimapi, blogina vms.

Kunstiainetes väärtustatakse harjutamist. Õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse kujundava hindamise vältel järgmistele aspektidele:

- 1) loovuse arengu toetamine (probleemide märkamine, mõtete voolavus ja paindlikkus, originaalsus, probleemilahendamisoskused, refleksioon);
- 2) huvi ja nii õppest kui ka kunsti- ja kultuurielust aktiivse osavõtu toetamine;
- 3) isikliku sideme loomine ainega ja isikupärase väljenduslaadi otsimine;
- 4) sallivuse areng ja silmaringi avardamine.

Kooli õppekavas kehtestatud hindamisjuhiste järgi võib arvestada tunnist osavõtu aktiivsust ja tunnivälist muusikategevust (nt osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil).

Kokkuvõtvalt hinnatakse üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, lähtudes õppest kui tervikust ja taotletavatest õpitulemustest, seejuures arvestatakse, et hinnatel võib olla sõltuvalt töö mahust erinev kaal. Hindamiskriteeriumid loob õpetaja õpilasi kaasates kooli kehtestatud hindamisjuhiste põhjal.

1.7. Õppekeskkond

Õppekeskkonna kujundamisel lähtutakse riikliku õppekava alusväärtustest ning luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu.

Kunstiainete pädevuse kujunemise eeldus on õppimist, loovust ning eneseväljendust toetav sotsiaal-emotsionaalne, vaimne ja füüsiline õppekeskkond, mis peab soodustama õpilase iseseisvust, olema kaasav, piisavalt struktureeritud ning eakohane, mis on loovuse ja originaalsuse arendamisel ning avaldumisel oluline. Nii füüsiline kui ka vaimne keskkond peab vastama õpilaste võimetele. Eriti tähtis on arvestada psühholoogilisi baasvajadusi.

Kunstid on muutuvad, vastuolusid tekitavad ning väärtuste ja kokkulepete piire kompavad. Seetõttu on eriti tähtis tagada turvaline vaimne keskkond, mille kujundamisele aitavad kaasa hinnanguvabad arutelud ja õpetaja pädevus tulla toime väärtuskonfliktidega.

Kunstiainete õppimise füüsilise õppekeskkonna tagab kool, võimaldades õpet ruumis, mis on varustatud kvaliteetsete, õpilastele kokkulepitud korras kättesaadavate töövahendite ja materjalidega vabaks kasutamiseks, et toetada valikute tegemise oskust ja loovat eneseväljendust. Õpe toimub ka autentsetes keskkondades, linnaruumis, kontserdisaalides, näituse- ja etendusasutustes, kooli ümbruses, paikkonna kultuuriasutustes ja mujal.

Kunsti õpetamiseks on vaja:

- 1) iseseisvaks ja rühmatööks vajalikku pinda eri formaadis tööde, ka suure formaadiga tööde tegemiseks;
- 2) 500-luksise päevavalgusspektriga valgustust tööpinnal ning käte ja töövahendite puhastamise võimalust;
- 3) reguleeritava kõrgusega molberteid või laudu koos joonistusalustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalust;
- 4) kunstiraamatuid, ajakirju ja teatmeteoseid;
- 5) videoprojektori, foto- ja videokaamerate, arvutite, skanneri ja printeri kasutamise võimalust ning internetiühendust.

Muusika õpetamiseks on vaja:

- 1) muusikategevusteks (sh rühmatööks ja liikumiseks) sobivat teisaldatava mööbliga piisavalt ventileeritavat ruumi;
- 2) mitmesuguseid vahendeid: klaver, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- 3) musitseerimiseks vajalikke pille: Orffi instrumentaarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid või väikekanded, akustilised kitarrid, ukuleled vm;
- 4) tehnovahendeid kontakt- ja digiõppe korraldamiseks: fono- ja videoteek, kohased voogedastusplatvormid; salvestatud muusika esitamise vahendid (muusikakeskus hifi, arvuti + kõlarid); muusika õppimiseks ja loomiseks sobivad rakendused (äpid), nt noodistusprogramm, salvestusprogramm jt; videoprojektor.

2. Ainekavad

2.1. Kunst

2.1.1. Õppeaine kirjeldus

Kunsti õppeaine roll on innustada õppijat avastama ja kasutama oma võimeid (sh seni avaldumata võimeid) kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning sellega suhestujana, seega ka kultuurikandjana. Kunsti õppeaine tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas edukaks toimetulekuks tähtis igaühele. Kunst toetab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.

Õppeaine lähtealused on:

1) maailma kunsti ja visuaalkultuuri laiahaardeline käsitlemine. Visuaalselt tajutav inimese loodud ja mõtestatud keskkond (visuaalkultuur) hõlmab kujutisi, tekste, esemeid, ehitisi, ruumisuhteid jms ning nende erinevaid ja muutuvaid tähendusvälju. Visuaalkultuur sisaldab nii tahtlikke ja kavandatud artefakte (nt kunstiteosed, graafiline disain, reklaam, fotograafia, mood jne) kui ka juhuslikke ja plaanimata visuaalseid märke ning kooslusi (nt tänaval või meedias kõrvuti sattunud reklaamid, kasutatud tüpograafia, muruplatsi niitmine ja sissetallatud teerada, aja jooksul kujunenud kodusisustus jne). Visuaalkultuuris on teadlik toimimine seotud suhtlusega, erinevate sõnumite ja tähenduste loomise, säilitamise, muutmise ja edastamisega; nii esteetiliselt mitmekesise keskkonna kui ka emotsionaalse ja intellektuaalse keskkonna loomisega ning majanduse toimimise ja majanduslike väärtuste loomisega. Kunstipädevuse omandamist toetab maailma kunsti ja visuaalkultuuri käsitlemine nii nüüdisaegses kui ka ajaloolises kontekstis;

2) kunsti vormide ja tähenduste pidev muutumine, eksperimentaalsus ja areng, mis võivad ühiskonda ka proovile panna. Kunstis kui visuaalkultuuri kitsamas osas luuakse uut inimkogemust, väljendust ja tähendusi teadlikumalt ning sihipärasemalt, suhestudes valdkonna eripäraga, otsinguliselt ja eksperimenteerivalt. Kunsti pidev uuenemine peegeldab muutusi nii teadustes kui ka ühiskonnas, väärtustes ja hoiakutes. Kunst tohib võtta endale fantaasia, moraali ja ühiskondlike kokkulepete piire kompava ning nihutava rolli, et mõtestada ja arutleda, ka katsetada erinevaid ettekujutusi ja võimalikkusi;

3) õpetaja on aktiivne kunstiga suhestuja, kes toetab õpilasi kultuuri muutavas mitmekesisuses. Täpsema õpisisu valib õpetaja, kes juhib õpet ja õpikeskkonna loomist. Õpetaja enda hoiakud, avatus ja sallivus, mitmetähenduslikkuse ja muutlikkuse taluvus, aktiivses dialoogis ja mõtestatuses olemine vana ja uue kunstiga on äärmiselt olulised. Kunstiaine ise on samuti seotud pidevate muutustega – uue kunstiloomega, uute avastustega kunstiajaloos, seniste väärtuste ümberhindamisega ühiskonnas, uute väärtuste leidmise ja loomisega. Kunsti õppeainet on võimalik üles ehitada eri kunstikäsitlustele tuginedes. Valdkonnast saab ehedama pildi, kui õppijad ja õpetaja võivad mõtiskleda mitme kunstikontseptsiooni üle ning teadvustada kunsti loomise ja hindamise eri aluseid (nt funktsionaalne, realistlik, idealistlik, estetistlik, kontseptuaalne, pragmaatiline, institutsionaalne jne);

4) kunsti õppeaines on võrdselt oluline nii kunstikogemus kui ka õppimiskogemus. Sageli on teosest kui lõpptulemusest tähtsam loominguline ja otsinguline tee, tagasiside ja refleksioon, üldpädevuste kujundamine, motivatsiooni leidmisele ja hoidmisele suunatud tegevused.

Koolikunstis on vaja väärtustada õppija isikliku tasandi loomet, avastusi, pingutust ja sõnumit, sest õppijale endale tähtis tegevus loob talle just nimelt tähendusliku kunstikogemuse ka siis, kui lõpptulemus ei ole originaalne või sisukas laiemas kunsti ja visuaalkultuuri kontekstis. Juhul kui lõpptulemus visuaalkultuuri-, disaini- või kunstiteosena on õppes oluline, peab õpetaja kvalitatiivse muutuse teket valmivas teoses teadvustama ja toetama eesmärkide ning hindamiskriteeriumide sõnastamisega.

Kunsti osaoskused võimaldavad kunsti õpetamist mitmekülgselt käsitleda ja jälgivad disaini tsüklilist loogikat, mis on maailmas järjest laiemalt käibel nii kunstiteoste, toodete, protsesside kui ka uuringute kavandamisel.

Kunsti osaoskused on:

- 1) väljaselgitamine, teadmine, mõistmine (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine);
- 2) plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);
- 3) loomine (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, toimetamine, täiendamine, esitlemine);
- 4) refleksioon, analüüs ja kriitika (uurimine, tõlgendamine, retsenseerimine, tagasisidestamine, arutlemine, väärtushinnangute arendamine ja andmine).

Õpitulemuste sõnastamise puhul on arvestatud, et õpetaja saaks koostöös õpilastega ise otsustada, mis õppeülesannete ja teemade käsitlemisega õpitulemusi saavutada, pidades silmas õpilaste vajadusi ja muutusi kunstimaailmas. Põhikooli õpitulemustes on rõhk teadmisel ja mõistmisel ning sihipärasel kunstilisel tegevusel: idee arendamine ja parima võimaliku lahendi leidmine oma ideele. Disainiga seotud õpitulemused võrdsustatakse ainekavas plaanimise ja idee arendamisega nii, nagu see on kujunenud nüüdisaja praktikas.

2.1.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I. KOOLIASTE
Õpilane: 1) kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires; 2) teab kujutiste kasutamise ja jagamise head tava; 3) kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult; 4) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid; 5) kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust.
II KOOLIASTE

Õpilane:

- 1) tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires;
- 2) teab autorsuse üldisi põhimõtteid;
- 3) kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult;
- 4) loob omanäolisusttaotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikavõtteid jakompositsiooni;
- 5) analüüsib oma teost ja tööd;
- 6) arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.

III KOOLIASTE**Õpilane:**

- 1) analüüsib õpetaja abiga enne kasutamist visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid;
- 2) käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades enamasti turvaliselt, arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust;
- 3) rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel;
- 4) katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid õpetaja abiga;
- 5) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid ja väljapanekuid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendades protsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnika- ja töövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid;
- 6) analüüsib õpetaja toel loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt.

2.2 Muusika**2.2.1. Õppeaine kirjeldus**

Muusikal kui universaalsel suhtlusvahendil on läbi aegade olnud tähtis osa laste ja noorte vaimsel, moraalsel ning esteetilisel kasvatamisel. Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem. Üldhariduskooli muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodile ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusikaga tegelemine rikastab tundeelu, kujundab esteetilisi hoiakuid ja kultuurilisi tõekspidamisi. Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaal-kultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset. Muusikaõpetuses tähtsustatakse:

- 1) ühislaulmist kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist väljendust ja edasikandjat;
- 2) loomingulist eneseväljendust;
- 3) õpilase loova ja kriitilise mõtlemise arengu toetamist;
- 4) õpilase isiklikku suhet muusikaga ning muusikalise suhtlemise rolli vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena;
- 5) muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetilise väärtushinnangute kujunemisel;
- 6) õppija huvi ja isikupära.

Muusika õppeaine sisuks on musitseerimine (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus ning õppekäigud. Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine,
- 2) pillimäng,
- 3) muusikaline liikumine,
- 4) omalooming,
- 5) muusika kuulamine.

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on muusikaline eneseväljendus, millega arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks.

Musitseerimine on keskne tegevus muusikateadmiste ja -oskuste omandamiseks ning loova ja harmoonilise isiksuse kujunemiseks. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, hoolivust, paindlikkust ja tundetarkust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega, mille käigus luuakse võimalused muusikalise eneseväljenduse ja esinemisjulguse kujunemiseks ning arenemiseks. Omaloomingulises tegevuses rakendatakse ja kinnistatakse muusikateadmisi ja -oskusi.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse muusika väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete ning omandatakse kultuuriloolisi teadmisi.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat elementaarset noodikirja lugemise oskust, mida omandatakse musitseerides ja mis loob eeldused muusika teadlikumaks mõistmiseks.

Muusika võimaldab osaleda kultuuris mitmel viisil ja kujundada elukestvat harrastust. Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikamaitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja maailma kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Muusikaõpetuse lahutamatu osa on kooli kontserdielus osalemine, et õpilased omandaksid kogemusi nii esineja, kuulaja kui ka korraldajana. Muusikaõpetust kavandades ja korraldades leitakse tunnivälise loometegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, kontsertide jm esinemiste kavandamine, töötoad jms).

2.2.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I. KOOLIASTE Õpilane: 1) tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest; 2) saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguoskused; 3) kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust; 4) mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid; 5) rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust (helivältsed, rütmid ja pausid; 2- ja 3-osaline taktimõõt; JO- ja RA-astmerida, JO-võti; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).
II KOOLIASTE Õpilane: 1) tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist; 2) teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes – laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalises liikumises; 3) kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle; 4) osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi otsides; 5) suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loomingusse, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid; 6) mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu; 7) märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse; 8) leiab muusikainfot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas; 9) väärtustab loojat ja loomingut ning on teadlik autoriõigusest; 10) väärtustab teadmisi ja oskusi muusikategevustes, rakendades muusikalist kirjaoskust (helivältsed, rütmifiguurid ja pausid; aktimõõdud 2/4, 3/3, 4/4, C ja eeltakt; duur-, moll-helilaad, helistikud C-a, G-e, F-d; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele)
III KOOLIASTE

Õpilane:

- 1) huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 2) teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel;
- 3) osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansamblis);
- 4) arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel;
- 5) tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid;
- 6) väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel;
- 7) teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust;
- 8) tegutseb eetiliselt ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnas, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse;
- 9) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;
- 10) teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad helivältsed, rütmifiguurid ja pausid; kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud; bassivõti repertuaarist tulenevalt; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele;
- 11) mõistab, kuidas huvi muusika vastu ning muusikaoskused võimaldavad Kujundada sellest elukestva harrastuse või elukutse.

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: kunst
Kooliaste: I kooliaste	Klass: 1. klass	Tundide arv: 1,5 tundi nädalas
Õpitulemused:		Õppesisu:
Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine Õpilane: • oskab nimetada, teoses, (nähtavaid värve, äratuntavaid esemeid, olendeid, kujundeid); • kasutab vahendeid ja materjale säästlikult ja ohutult; • kirjutab oma tööle nime; • korrastab oma töökoha.		<i>Pildiline ja ruumiline väljendus</i> Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste leidmine. Peamise esiletõstmine suuruse, asukoha ja värvi abil. Oma tööde esitlemine ja selgituste andmine. Vabanemine stampkujunditest (päikeseneljandik, aknarist jms). Tuttavate asjade kujutamine – lilled, mänguasjad jms. Inimese vanuse, ameti jms joonistamine mälu järgi. Mõisted kolmnurk, ruut, ring jne. Mänguasjade ja omameisterdatud mudelitega lavastuslikud mängud
Plaanimine ja ideede arendamine, loomine Õpilane: • teeb aktiivselt kaasa nii oma initsiatiivil kui ka õpetaja etteantud ülesandeid; • rakendab teoste loomisel õpetaja abiga lihtsamaid kunstitehnikaid (monotüüpia, puhumistehnika, plastiliinimaal, pastell, guašš, värvipliiatsitehnika, savi või plastiliini voolimine jms) ja vahendeid; • väljendab enda kogemuse piires mõtteid, tundeid ja kogemusi oma kunstitöodes.		<i>Materjalid ja tehnikad</i> Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning töövahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne). Maal – näpuvärvid, guašš. Skulptuur – pehmed voolimismaterjalid. Graafika – riipimine vms <i>Disain ja keskkond</i> Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitised keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine. Kunstitunnis omandatud oskuste rakendamine digitaalsete vahenditega töödes Märk – geomeetriliste kujundite erinevad tähendused. Kiri – oma nime kujundus.

Refleksioon, analüüs ja kriitika Õpilane: • kirjeldab visuaalteosel nähtavat etteantud küsimustele toetudes (nimetab äratuntavaid esemeid, olendeid, kujundeid, värve); • kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklikke seoseid - mida nähtu mulle meenutab, mis siin pildil toimuda võiks? • kirjeldab etteantud küsimuste toetudes oma töö valmimise protsessi - mida ja kuidas ma tegin, milliseid vahendeid kasutasin? Mida töö tegemisel nautisin? Millised raskused ületasin? • kirjeldab etteantud küsimustele toetudes valminud tööd - mida ma oma töös näen?	Kunstikultuur Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähikärsu loodus ja ehituskunst. Vana ja uue võrdlemine. Eesti ja maailm – keskaegsed hooned. Rahvakunst – laulupidu ja rahvariided.
--	--

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: kunst
Kooliaste: I kooliaste	Klass: 2. klass	Tundide arv: 1,5 tundi nädalas
Õpitulemused:		Õppesisu:
Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine Õpilane: • kirjutab oma tööle nime koos töö pealkirjaga; • tunneb ära tasapinnalised ja ruumilised teosed; • nimetab õpitud tehnikaid ja kunstiliike (maal, skulptuur, graafika); • leiab teoses soojasid ja külmasid toone ning heledamat ning tumedamat tonaalsust; • teab, mis on joon ja pind; • kirjeldab teoses suurussuhteid ja objektide paiknemist (ees, taga, üleval, all jne); • nimetab teoses nähtud kujundeid ja objekte, mis meenutavad tuttavaid kujundeid (ring, ruut, ristkülik jne); • eristab lihtsamate näidete põhjal tehnilikke ja looduslikke materjale;		Pildiline ja ruumiline väljendus. Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletõõtmine kujutamisel. Esimete ja olendite iseloomulike tunnuste leidmine. Peamise esiletõõtmine suuruse, asukoha ja värvi abil. Oma tööde esitlemine ja selgituste andmine. Puude, mägede, pilvede jms kujutamine mitmel erineval moel. Esimete tähtsamad tunnused. Esmased proportsioonireeglid. Geomeetristest kujunditest pildi loomine. Piltjutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon. Materjalid ja tehnikad Erinevate tehnikate, materjalide, võtete ja vahendite läbiproovimine. Kunstitehnikate ja töövõtete loominguine rakendamine.

• toob näite tegevusest, kuidas ta asjakohaselt ja säästlikult kunstitarbeid kasutab; • korrastab oma töökoha.	Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine. Maal – näpuvärvid, guašš. Skulptuur - seisvad figuurid materjali lisamisega. Graafika – erinevad tõmmised.
Plaanimine ja ideede arendamine, loomine Õpilane: • rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste teoste loomisel õpetaja abiga lihtsamaid kunstitehnikaid (taimetrükk, sõrmemaal, kuulimaal, akvarell, pointillism, voolimine, ruumiline paberitöö jms), vahendeid enamasti isikupärasel viisil; • järgib enamasti õpitud töö- ja ohutusvõtteid; • arutleb ja seostab värve tekkinud muljega (<i>näiteks miks kirjutavad õpetajad tavaliselt punase värviga ja miks on keelumärk punane</i>) ja valib esemele selle otstarbega sobiva värvitooni.	<i>Disain ja keskkond</i> Disain igapäevaelus: trükkis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine. Kunstitunnis omandatud oskuste rakendamine digitaalsete vahenditega töödes. Märk – liiklusmärkide keel, stiliseerimine Kiri – dekoratiivkiri. <i>Kunstikultuur</i> Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähikäikude loodus ja ehituskunst. Vana ja uue võrdlemine. <i>Kunstikultuur</i> Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähikäikude loodus ja ehituskunst. Vana ja uue võrdlemine. Eesti ja maailm – lossid, kindlused ja mõisahooned. Rahvakunst – talu ja taluriistad.

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: kunst
Kooliaste: I kooliaste	Klass: 3. klass	Tundide arv: 1,5 tundi nädalas
Õpitulemused:		Õppesisu:
Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine Õpilane: • teeb vahet õpitud tehnikatel ja kunstiliikidel (maal, skulptuur, graafika); • nimetab lihtsamaid ruumi ja liikumise mulje loomise viise kahemõõtmelises teoses (nt kattumine, suurus, liikuvad poosid); • nimetab põhivärve ja oskab segada teisi värve; • kirjeldab tarbeeseme vormi, faktuuri ja otstarbe seoseid ja kooskõla; • mõistab kunstivahendite säästmise ja raiskamise tagajärgi; • kirjeldab kunstivahendite (<i>näiteks paber, värv, savi</i>) kasutamise erinevaid võimalusi ja viise; • üldistab õpetaja abiga lihtsamal moel, millised on tavapäraselt ühe ja sama otstarbega esemed (vorm, materjal).		<i>Pildiline ja ruumiline väljendus.</i> Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste leidmine. Peamise esiletõstmine suuruse, asukoha ja värvi abil. Oma tööde esitlemine ja selgituste andmine. Maastik kevadel, suvel, sügisel ja talvel. Kujutamine naturist. Kriipsujuku liikumise kavandamine. Taaskasutusmaterjalidest meisterdamine. <i>Materjalid ja tehnikad</i> Erinevate tehnikate, materjalide, võtete ja vahendite läbiproovimine. Kunstitehnikate ja töövõtete loominguine rakendamine. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine. Maal – akvarell, pastell. Skulptuur – voolimine ühest tükist, ilma juurde lisamata. Graafika – papitrükk vms.
Plaanimine ja ideede arendamine, loomine Õpilane: • rakendab kahemõõtmeliste teoste loomisel omandatud kunstitehnikaid (näiteks värvi pritsimine, erinevate materjalide trükk, diatüüpia, paberbatika, kollaaž, ruumikunst, dekoratsioon jms), vahendeid isikupärasel viisil ning kombineerib neid omavahel (segatehnika, PVA-liimiga joonistamine, ruumiline maal, prügikunst jms); • järgib õpitud töö- ja ohutusvõtteid; • väljendab mõtteid, tundeid ja kogemusi oma kunstitöodes isikupära väärtustades.		<i>Disain ja keskkond</i> Disain igapäevaelus: trükkis, tarbevorm, ruum ja ehitised keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine. Kunstitunnis omandatud oskuste rakendamine digitaalsete vahenditega töödes. Märk – liiklusmärkide keel, stiliseerimine Kiri – dekoratiivkiri. <i>Kunstikultuur</i> Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähikäikude loodus ja ehituskunst. Vana ja uue võrdlemine.

	Eesti ja maailm – lähikonna kunstigaleriide ja muuseumide asukoht ja funktsioonid. Rahvakunst – kindamustrid, sokisääred jms. Tegelikkuse ja virtuaalsete keskkondade võrdlemine.
Refleksioon, analüüs ja kriitika Õpilane: • kirjeldab enda ja teiste loodud visuaalteosel nähtavat - nimetab, kirjeldab ja analüüsib visuaalteoseid; • kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklike seoseid, mõtteid ja tundeid, meeleolu, toob näiteid ja võrdleb, põhjendab oma arvamust; • kirjeldab etteantud küsimustele toetudes enda töö valmimise protsessi - mida ma tegin, kuidas tegin.	

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: kunst
Kooliaste: II kooliaste	Klass: 4. klass	Tundide arv: 2 tundi nädalas
Õpitulemused:		Õppesisu:
Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine Õpilane: • loeb lihtsamaid kaarte ja põhiplaan (maakaarti ja hoone (klassiruumi) plaani, sisekujunduse kavand) seostades kujutatut reaalse ruumiga; • viib kokku õpitud kunstniku ja tema teose. Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb erinevaid kunstiteoseid; • teab kahemõõtmelise kujutamise lihtsamaid baaselemente (punkt, joon, pind, hele-tumedus, värv) ja kompositsiooni põhimõtteid (tasakaal, kattumine, tervik) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel; • teab kolmemõõtmelise kujutamise lihtsamaid baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid (suurus, mõõtmed, värv ja		Visuaalne kirjaoskus Igapäevane visuaalkultuur • Logod, embleemid, sümbolid, sildid, liiklusmärgid, kaardid, tabelid ja infograafika, õpikute illustratsioonid, multifilmid ja arvutimängud, mänguasjad, reklaam linnaruumis ja meedias, riietus, kaupluste vaateaknad, veebikeskkonnad • Põhiplaan, maakaart, sisekujunduse kavand Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted • Baaselemendid: • Kahemõõtmeline: punkt, joon, kujund, pind/tekstuur, värv • Kolmemõõtmeline: vorm, pind, värv, ruum, mass, materjal • Kompositsioonipõhimõtted: kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmed, dominant, rõhutus • Kompositsiooni kirjelduseks: suurem, väiksem, ühesuursed, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal,

materjal) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel; • märkab ja kirjeldab õpetaja abiga tarbeeseme suurust, vormi ja materjali selle otstarbe ja kasutatavuse aspektist.	vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus. • Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjelduseks: horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaarduv, kandiline, nurgeline, ümar, munajas, sile, kare, krobeline jne • Perspektiiv: tsentraalperspektiiv • Ruumiillusiooni loomise põhimõtted: kattumine, teravus, suurus • Liikumise mulje loomine: liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamine, liikumist märkivad jooned koomiksites. • Värviteooria: Värvinimetused primaar ja sekundaarvärvide piires. Värvitemperatuur: soojad ja külmad toonid • Kunstiliigid: joonistus, maal, kollaaž, skulptuur, foto, animatsioon, disain, arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst, • Kunstižanrid: portree, natüürmort, maastikuvaade • Kujutavus: figuraalne, abstraktne
Plaanimine ja ideede arendamine Õpilane: • sõnastab või visandab enne tööle hakkamist, mida kavatseb teha, mis vahendeid ja materjale kasutab ja kuidas kujutab; • võrdleb igapäevaste tarbeesemete omadusi ja kavandab ideid elukeskkonna parandamiseks; mõistab enda võimalusi loodust säästvaks tarbimiseks.	Disain ja disainiprotsess Disaini baaselemendid • Funktsionaalne värv, vorm ja materjal (tarbeesmete puhul) • Otstarve, funktsionaalsus, kasutusmugavus Disaini liigid • Tootedisain Disainiprotsessi osad • Osapooled, tarbija • Uurimine, väljaselgitamine, probleemi märkamine ja sõnastamine, info kogumine • Lähteülesanne • Võimaluste sõnastamine, ettepanekute tegemine, kavandamine • Lahenduspakkumine Tarbeesemed ja levinumad materjalid • Looduslikud materjalid: puit, klaas, lina, vill, puuvill, savi... • Tehismaterjalid: plastik, kile... Kavandamine ja visualiseerimine • Kavand, visand, skits, kroki, abijooned • Idee sõnastamine

Loomine Õpilane: • kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, endale oluliste visuaalsete tunnuste järgi; • rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste (sh digivahendid) teoste loomisel õpetaja abiga lihtsamaid kunstitehnikaid (nt maal, joonistus, graafika, kollaaž, grataaž, frotaaž, mosaiik, monotüüpia, foto, origami, modelleerimine jms) ja vahendeid isikupärasel viisil, ning järgib nende loomisel õpitud töö- ja ohutusvõtteid; • oskab luua vabavaralises programmis lihtsamaid neljamõõtmelisi töid; • (animatsioon, video) õpetaja etteantud teemal ja juhendamisel; • arvestab kunstitööde loomisel eelnevalt omandatud kompositsiooni lihtsamaid põhimõtteid; • rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid (viitab autorile suuliselt või kirjalikult) ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava (viitab kasutatud allikatele oma kirjalikes töödes).	Kunstiajalugu, visuaalkultuur ja kunstnikud Kunstiga seotud elukutsed • kunstnik, arhitekt, skulptor, animaator, sisearhitekt, disainer, illustraator Kunstiajalugu • Keskaja kunst Eestis (kirikud, linnused, Tallinna vanalinn) • Pärimuskultuur Kunst ja kultuur ühiskonnad Jätkusuutlik mõtteviis • Keskkonnamõju, säästlikkus, digitaalne jalajälg, digiprügi, töövahendite säästlik kasutamine ja hooldamine Teabe otsimine ja infokeskkonnad • Muuseumide ja galeriide kodulehed Kunstielu • Muuseumi haridusprogrammid Autorsus ja autoriõigused • Autor, autoriõigused, viitamine, kujutise salvestamine ja jagamine, viitamine
Refleksioon, analüüs ja kriitika Õpilane: • kirjeldab enda ja teiste visuaalteoste olulisemaid tunnuseid (tehnikat, vormi, värvi, kompositsiooni, meeleolu, sisu elemente) vastavalt ülesandele; • võrdleb kunstiteoste, arvutimängude, animatsiooni või filmi meeleolu ja atmosfääri (ruumilisus, värv, valgus, heli, montaaž); • selgitab õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööprotsessi (Millise teema valisin? Milliste töövahenditega oma tööd tegin? Mis oli kõige keerulisem? Millega olen kõige enam rahul?);	

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: kunst
Kooliaste: II kooliaste	Klass: 5. klass	Tundide arv: 1 tundi nädalas
Õpitulemused:		Õppesisu:
Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine Õpilane: - tunneb ära eri kirjasüsteeme ja seostab neid eri kultuuridega (foneetiline kiri, piltkiri, rooma ja araabia numbrid, gooti kiri, tänavakunsti stiliseeritud tag'id); - kasutab olulisemaid kunstimõisteid (nt kunstnik, arhitekt, skulptor, animaator, looming, maalikunst, animatsioon, skulptuur jne) ühe kunstnikuga seoses; - teab järgmisi mõisteid: arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst, abstraktne kunst. Kaadriplaanid: üldplaan, keskplaan, suur plaan, detail. Karakter, taust, esiplaan, tagaplaan. Koloriit; - teab kahemõõtmelise kujutamise tähtsamaid baaselemente (tegelased/karakterid, objektid ja taust/keskkond) ja kompositsiooni põhimõtteid (lisaks õpitutele ka dominant, koloriit); - teab kolmemõõtmelise kujutamise (skulptuur, installatsioon, ready-made) lihtsamaid baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid (suurussuhted, ruum teose ümber, vaadeldavus erinevatest külgedest); - mõistab õpitud näite põhjal mõne toote keskkonnamõju; - võrdleb nüüdisaegse ja ajaloolise tarbeseme (näiteks kohvitermos ja õlletoop) erinevusi ja sarnasusi ning analüüsib kuidas tarbeseme funktsionaalsus on arenenenud; - osaleb loovates ja uurimuslikes rühmatöodes tegutsedes ühise tulemuse nimel.		- Kirjasüsteemid, nende seostamine kultuuridega (foneetiline kiri, piltkiri, rooma ja araabia numbrid, gooti kiri, tänavakunsti stiliseeritud tag'id); Nt. enda poolt väljamõeldud stiliseeritud kirjas oma nime joonistamine. - Ruumilise kompositsioon. Kompositsioon looduslikest materjalidest, nt. ikebana. - Animatsioonikunsti tutvustamine koos filmi(de) vaatamisega. Sealhulgas mõisted: Kaadriplaanid: üldplaan, keskplaan, suur plaan, detail. Karakter, taust, esiplaan, tagaplaan. Koloriit. Tegelased/karakterid, objektid ja taust/keskkond. - Mõiste: abstraktne kunst. Abstraktne joonistus. Kompositsiooniõpetus (lisaks dominant, koloriit). - Joonte kasutamine. Erinevad mustripinnad. - Punkti ja joone kasutamine erinevate pindade loomisel. - Mask. Eelnevalt erinevate kultuuride tutvustus. Uurimuslik rühmatöö selleks. Kasutab loomiseks erinevaid tehnikaid – joonistamine, kõrgtrükk, kollaaž. - Portree joonistamine. Abijoontega konstrueerimine.

	• Värviring- värvide järkjärguline üleminek. Vastandvärvid, sekundaarvärvid. • Maalimine - mõisted koloriit, taust, esiplaan, tagaplaan, suurussuhted. • Inimeste, esemete, nähtuste ja sündmuste kujutamine omal viisil. Peamise väljatoomine töös suuruse, asukoha või värvi abil. • Arutlus - mõisted: arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst. Risttahuka vms. kujundi ruumiline kujutamine (varjutamisega) ja selle edasiarendus millekski muuks. • Keskkonnateemaline plakat. Rühmatöö. Eelnevalt keskkonnateemaline arutelu, keskkonnakaitse, toodete mõjust keskkonnale jne. Plaaanimine – kavand.
Plaanimine ja ideede arendamine Õpilane: • loob lihtsa visandliku joonise enne kolmemõõtmelise töö loomist; • enne värvide kandmist tööle katsetab neid eraldi paberil; • rakendab abijooni portree loomisel; • loob kunstitööd, uurides ja analüüsides teemaga seotud allikaid ning kavandades enda ideed ja kombineerides allikatest leitud ja oma ideid omavahel; • võrdleb igapäevaste tarbeesemete omadusi ja kavandab ideid elukeskkonna parandamiseks; mõistab enda võimalusi loodust säästvaks tarbimiseks.	

Loomine Õpilane: • rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste (sh digivahendid) teoste loomisel kunstitehnikaid (nt makett, segatehnika, kollaaž, kõrgtrükk, joonistus, maal, foto jms) ja vahendeid isikupärasel viisil ning järgib nende loomisel õpitud töö- ja ohutusvõtteid; • loob teose spontaanselt, ilma planeerimata; • loob teose eelnevalt uurides, kavandades ja ideid kombineerides; • kavandab ja loob vabavaralises programmis neljamõõtmelisi töid (animatsioon, video) õpetaja abiga; • rakendab õpitud kahemõõtmelisi kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel; • rakendab õpitud kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel; • rakendab loomisel digivahendeid (telefoni kaamera, digijoonistuse rakendused jms).	
Refleksioon, analüüs ja kriitika Õpilane: • kirjeldab ja mõtestab visuaalteose olulisemaid tunnuseid (tehnikat, vormi, värvi, kompositsiooni, sümboleid, meeleolu, sisu elemente) vastavalt ülesandele õpitud sõnavara piires; • selgitab õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööprotsessi, tuues välja töökäigu ning põhjendades oma tehtud valikuid (Mida said teada oma teema kohta teistest allikatest? Milliseid mõtteid kasutasid? Mida muutsid või lisasid juurde?); • annab klassikaaslaste teostele tagasisidet, põhjendab enda arvamust; (Räägi, mis sulle teise töös meeldib? Too esile, mis	

nõudis kõige rohkem pingutust kaaslase töös).	
---	--

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: kunst
Kooliaste: II kooliaste	Klass: 6. klass	Tundide arv: 1 tund nädalas
Õpitulemused:		Õppesisu:
Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine Õpilane: • kirjeldab visuaalkultuuri ilminguid, näiteks reklaami linnaruumis ja meedias, riietust, kaupluste vaateaknad, e-poe vaated; • rakendab eakohaselt teabegraafikat; • teadvustab õpetaja abiga oma digitaalset jalajälge; • tunneb ära ja nimetab varaste kõrgkultuuride ajaloolisi kunstiteoseid (nt koopamaal, amulett, püramiid, tempel, skulptuur, amfiteater jms); • teab mõisteid: trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia, stsenograafia. Tekstuur, rütm, tsentraalperspektiiv, värvusperspektiiv, mass, dominant, proportsioonid, kaadriplaanid, tempo, puänt, stiliseerimine; • käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult ning leiab enamasti ise muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajaliku info; • teab kahemõõtmelise kujutamise (lisaks eelnevalt õpitule digitaalne joonistus või maal), tähtsamaid baaselemente (lisaks varem õpitutele ka tekstuur) ja kompositsiooni põhimõtteid (lisaks õpitutele ka ühtsus ja mitmekesisus, rütm, ruumiillusioon (nt kattumine, tsentraalperspektiiv, värvusperspektiiv, teravus, liikumisillusiooni tekitamine objektide või kehade puhul) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel; • teab kolmemõõtmelise kujutamise (näit installatsioon, tootedisain, lavakujundus, arhitektuurimakett) põhilisi baaselemente		• Kompositsiooniõpetus, selle tähtsamad baaselemendid (lisaks õpitule ühtsus ja mitmekesisus, rütm, dominant). Staatile ja dünaamiline kompositsioon. • Erineva orientatsiooni ja tugevusega joonte kasutamine loomisel. Rütmide loomine joonte abil. • Inimeste, esemete, nähtuste ja sündmuste kujutamine omal viisil. Peamise väljatoomine töös suuruse, asukoha või värvi abil. • Joonistamine naturist : valgus ja vari, varjutamine. • Perspektiiviõpetus. Tsentraalperspektiiv - ühe koondumispunktiga perspektiiv, nt.tänav. • Värvusperspektiiv, nt.maalides kasutades kromaatilistust. • Ruumiillusioonid, nt.op-kunst. • Tunneb ära ja nimetab varajaste kõrgkultuuride ajaloolisi kunstiteoseid (nt koopamaal, amulett, püramiid, tempel, skulptuur, amfiteater jms); • Inimese proportsioonid, figuuri joonistamine liikumises. Liikumise illusiooni loomine. Inimeste, objektide, sündmuste kujutamine erinevates keskkondades, kattumine.

(valgus, mass) ja kompositsiooni põhimõtteid (dominant, proportsioonid) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel; • rakendab kunstitöö loomisel õpetaja abiga ajalise (4D) kujutamise (video, animatsiooni jne) tehnikaid ja põhivõtteid (kaadriplaanid, kestus, tempo, tegevuspaik ja tegelased, sissejuhatus, puänt); • visualiseerib ühte oma tarbimisharjumust (näiteks küsimuse abil “Millele kulub minu taskuraha”); • mõtestab lihtsamal tasemel ajaloolise ja kaasaegse ruumikeskkonna (näiteks koolikeskkond filmis “Kevade” ja oma kool või külapood ja supermarket) erinevusi selle otstarbe ja kasutatavuse aspektist; • märkab ja kirjeldab ruumikeskkonna suurust, vormi ja materjalikasutust selle ruumikeskkonna otstarbe ja kasutatavuse aspektist; • selgitab oma loodud digitaalkujutiste avalikustamisega seotud tagajärgi ja ohtusid;	• Teab mõisteid: trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia, stsenograafia. • Installatsiooni loomine ja paigutamine ruumi, nt. keskkonnateemaline installatsioon. Rühmatöö. Eelnev keskkonnateemaline arutelu, keskkonnakaitse, toodete tooraine hankimise mõju keskkonnale, toodete mõju keskkonnale. Kolmemõõtmelise kujutamise (skulptuur, installatsioon, ready-made) lihtsamad baaselemendid, ruum teose ümber. • Joonisfilm (kaadriplaanid, tempo, puänt, stiliseerimine).
Plaanimine ja ideede arendamine Õpilane: • tuvastab disainiprotsessis osapooled keda õpetaja etteantud probleem puudutab selleks, et luua probleemi lahenduspakkumine; • tuvastab erinevaid uurimisviise kasutades probleemi tagamaid (miks, millal ja kuidas see probleem esineb ja kuidas see probleemi puudutavaid osapooli mõjutab) probleemi lahenduspakkumise loomise eesmärgil; • sõnastab probleemi võimalikud põhjused; • seab õpetaja abiga lähteülesande ja tegevusplaani; • selgitab välja osapoolte, keda probleem puudutab, hinnagu lahenduspakkumisele ja arvestab seda lahenduspakkumise arendamisel; • vormistab lahenduspakkumise;	

• kasutab neljamõõtmelise teose kavandamisel õpetaja abiga <i>storyboardi</i> või fotosid ja lühikest stsenaariumit; • rakendab abijooni figuuri ja tsentraalperspektiivi kujutamisel; • leiab ideid praktilisteks töödeks iseenda elust ja teistest õppeainetest; • kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda; • teab, mis on kavand ning tunneb kavandamise põhimõtteid ja eesmärgi ning oskab rakendada teadmisi lihtsama kavandi loomisel.	
Loomine Õpilane: • rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste (sh digivahendid) teoste loomisel kunstitehnikaid (nt modelleerimine, voltimine, makett, joonestamine jms), vahendeid isikupärasel viisil ning tunneb eelnevalt õpitud kompositsiooni põhimõtteid (nt ühtsus ja mitmekesisus, tasakaal, rütm, dominant, koloriit, proportsioonid, dominant jms), ning oskab neid teadlikult valida; • pakub ise teemasid ning teostamise võimalusi enda huvi ja loomingu väljendamiseks (spontaanselt); • loob enda teose teadlikult uurides ja analüüsides teemapõhiseid materjale (nt raamatud, õpikud ja muud infoallikad) ning kavandades enda ideed ja kombineerides neid omavahel (nt kavandi detailide, foto ja joonistuse, tasapinnaliste ja ruumiliste objektide kombineerimine); • tunneb neljamõõtmeliste tööde teostamise etappe ja võimalusi ning kavandab ja loob vabavaraalises programmis neljamõõtmelisi töid (animatsioon, video) enamasti iseseisvalt; • kombineerib kahe- ja kolmemõõtmelisi elemente digiloomingus; • tunneb vabavaraalsete programmide ühiseid tööriistu ja oskab neid enamasti iseseisvalt rakendada;	

• valib oma idee teostamiseks (vajadusel õpetaja abiga) sobiva väljendusvahendi kõigi õpitud väljendusvahendite, sh digivahendite hulgast; • loob õpetaja abiga teostest ekspositsiooni (võib ka virtuaalse).	
Refleksioon, analüüs ja kriitika Õpilane: • kirjeldab ja mõtestab visuaalteose olulisemaid tunnuseid (tehnikat, vormi, värvi, kompositsiooni, sümboleid, meeleolu, sisu elemente) vastavalt ülesandele õpitud sõnavara piires; • leiab kunstikultuuri seoseid muude valdkondadega nii ajaloost kui tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, kirjandusele, populaarkultuurile ja isiklikule kogemusele; • analüüsib stiliseeritud kujundeid ja sümboleid kasutavaid visuaalkultuuri teoseid (nt logosid, vappe, digitaalseid ikoone); • analüüsib õpetaja antud küsimustele toetudes oma teost ja tööprotsessi, tuues esile tegevuste omavahelised seosed ja järeldused.	

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: kunst
Kooliaste: III kooliaste	Klass: 7. klass	Tundide arv: 1 tund nädalas
Õpitulemused:		Õppesisu:
Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine Õpilane: • tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid; • leiab internetist lihtotsinguga infot kunstnike, kunstiteoste või ajastute kohta, kasutab internetis täpsustatud pildiotsingut;		• leiab internetist lihtotsinguga infot kunstnike, kunstiteoste või ajastute kohta, kasutab internetis täpsustatud pildiotsingut; • tutvustab eri disainivaldkonna (näiteks tootedisain, digitootedisain, teenusedisain, tööstusdisain, graafiline disain, sotsiaalne disain jne) esindaja tegevust; • tuvastab visuaalkultuuris levinumaid värvikasutusega seotud tavapärasid

• tutvustab eri disainivaldkonna (näiteks tootedisain, digitootedisain, teenusedisain, tööstusdisain, graafiline disain, sotsiaalne disain jne) esindaja tegevust; • tuvastab visuaalkultuuris levinumaid värvikasutusega seotud tavapärasid (näiteks hooaegadega seotud värvid riidemoes).	(näiteks hooaegadega seotud värvid riidemoes). • leiab oma teose jaoks ideid päevakajalistest (nt. keskkonnaprobleemid) või ajaloosündmustest; • kasutab idee leidmiseks ja laiendamiseks meetodeid (näit. ajurünnak, suvaline sisend, omaduste reastamine, info otsimine); • teeb töö kavandamisel kirjalikke ja visuaalseid märkmeid; • kavandab enda teose, pakkudes erinevaid lahendusi. • analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nende vahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus; • keskkonnatemaatika jm. probleemsete teemad: märkab ja kirjeldab teda ümbritsevaid probleemolukordi;
Plaanimine ja ideede arendamine Õpilane: • leiab oma teose jaoks ideid päevakajalistest (nt. keskkonnaprobleemid) või ajaloosündmustest; • kasutab idee leidmiseks ja laiendamiseks meetodeid (näit. ajurünnak, suvaline sisend, omaduste reastamine, info otsimine); • teeb töö kavandamisel kirjalikke ja visuaalseid märkmeid; • kavandab enda teose, pakkudes vahest välja ka erinevaid lahendusvõimalusi. • teab, et kavand on üldistatud, ülevaatlik ja visandlik, ning rakendab seda teadmist tööprotsessis; • analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nende vahelisi seoseid	

ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus; • keskkonnatemaatika jm. probleemset teemad: märkab ja kirjeldab teda ümbritsevaid probleemolukordi; • tuvastab erinevaid uurimisviise kasutades probleemi tagamaid (miks, millal ja kuidas see probleem esineb ja kuidas see probleemi puudutavaid osapooli mõjutab); • uurib näiteid kuidas on sama või sarnast probleemi varasemalt lahendatud; • tutvub erinevate uurimisviiside (<i>näiteks vaatlus, intervjuu, küsitlus, enesekohase päeviku pidamine ja analüüsimine, uurijapäeviku pidamine ja analüüsimine</i>) võimalustega; • lõpp-produktiks uurimisteemalise installatsiooni, tegevuskunsti vms loomine, paigutamine ruumi ja teistele esitlemine.	
Loomine Õpilane: • õpilane teab, et isikupärasus on väärtuslik ja püüab luua omapäraseid kunstitöid tuues esile enda individuaalsust ja huvisid; • loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi (sh digikunst) kunstitöid spontaanselt (kavandamata); • loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid uurides ja kavandades; • kavandab ja arendab enda ideid enne teose loomist, kombineeri erinevatest ideedest tervikliku lahenduse; • valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid enamasti teadlikult või õpetaja abiga; • leiab oma töö eksponeerimiseks koha, kus see on hästi vaadeldav; • tunneb loomingu esitlemise põhimõtteid ja suudab teha publikule esitamiseks ettevalmistustöid õpetaja abiga.	

Refleksioon, analüüs ja kriitika Õpilane: • analüüsib tarbeeset funktsionaalsuse, ökoloogilisuse ja esteetilisuse aspektist; • selgitab enamasti oma tööd ning valitud töökäigu ja sõnumi võimalikke teisi võimalusi; • kirjeldab teose ainest, meediumi ja vormi.	
--	--

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: kunst
Kooliaste: III kooliaste	Klass: 8. klass	Tundide arv: 1 tund nädalas
Õpitulemused:	Õppesisu:	
Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine Õpilane: • kasutab info leidmiseks sõnastikke ja entsüklopeediaid, nii raamatutena kui digitaalseid andmebaase; • otsib tedlikult erinevatest infoallikatest vajalikku informatsiooni ja toob esile detailid ning tähtsamad punktid.	• loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi (sh digivahendid) kunstitöid spontaanselt (kavandamata); • loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid enamasti teadlikult uurides ja kavandades; • laiendab enda ideed kavandamise protsessis, katsetab erinevaid tehnilisi võimalusi ja toob esile idee arenguetapid;	
Plaanimine ja ideede arendamine Õpilane: • leiab oma teose jaoks ideid läbi eneserefleksiooni; • rakendab õpetaja abiga ideede genereerimise ja laiendamise/arendamise meetodeid (kombineerimismaatriksid, referaat idee tausta uurimiseks); • loob storyboardi joonistades või digivahendeid kasutades; • märkab ja tuvastab igapäevaelu probleemi, mis teda kõnetab; • seab lähteülesande ja tegevusplaani.	• valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid teadlikult; • põhjendab tehnika või meediumi valikut toetudes oma sõnumile või ideele; • rakendab neljamõõtmelise teose loomisel (animatsioon., video, etendus, <i>performance</i>) narratiivi, sissejuhatust ja puänti (lõiming kirjandusega); • oskab õpetaja abiga rühmaliikmena luua ühistöödest väljapaneku; • toetab töö pealkirjaga oma sõnumit või ideed.	

Loomine Õpilane: • loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi (sh digivahendid) kunstitöid spontaanselt (kavandamata); • loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid enamasti teadlikult uurides ja kavandades; • laiendab enda ideed kavandamise protsessis, katsetab erinevaid tehnilisi võimalusi ja toob esile idee arenguetapeid; • valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid teadlikult; • põhjendab tehnika või meediumi valikut toetudes oma sõnumile või ideele; • rakendab neljamõõtmelise teose loomisel (animatsioon., video, etendus, <i>performance</i>) narratiivi, sissejuhatust ja puanti (lõiming kirjandusega); • oskab õpetaja abiga rühmaliikmena luua ühistöödest väljapaneku; • toetab töö pealkirjaga oma sõnumit või ideed.	• Valikuvõimaluste üle arutlemine. Valikute põhjendamine (Annab paremini edasi mu ideed; Tahtsin originaalset lähenemist) • Teoste loomine kontseptsiooni alusel. • Kahemõõtmeliste teoste loomine teadlikumalt valikuid tehes. Võtta aega planeerimisprotsessiks ja ideeloomeks. Tehnikate kombineerimine. Arvutigraafika ja digimaal. • Kolmemõõtmeliste teoste loomine teadlikumalt valikuid tehes. Materjalide kombineerimine ja leidlik kasutus. Vormide võtmine kooli võimalusi kasutades. • Kohaspetsiifiline installatsioon. Kineetiline skulptuur või installatsioon. Prototüüpide loomine füüsilises keskkonnas või 3-d programmis. • Neljamõõtmeliste teoste loomine: kavandatud ja komponeeritud videokunsti teos või animatsioon. Võib teha grupitööna, jagades rollid analoogselt nagu päris elus (režisöör, stsenarist, kunstnik, storyboardi joonistaja, animaator, operaator, helirežisöör, monteeriija, valgustaja, kostüümikunstnik jne) • Teatri või muu etenduskunsti teos koostööna ja lõimituna teiste ainetega. • Visuaalkultuuri objektide loomine. Siin taub lähtuda sellest, millised visuaalkultuuri objektid on noortele olulised ja tähendusrikkad.
Refleksioon, analüüs ja kriitika Õpilane: • analüüsib teost (ülesehitus ja vorm, tähistavus, peamised sümbolid, kontekst); • analüüsib ruumilist keskkonda funktsionaalsuse, ökoloogilisuse ja esteetilisuse aspektist;	• Eneseanalüüsi ja refleksiooni harjutamine töö tegemise ajal ja peale tööprotsessi lõppu õpetaja antud küsimuste abil Näiteks: Bortoni mudeli ainetel: Mida ma tegin, et sellesse punkti jõuda? Mis mind aitas ja takistas? Mida ma veel saan tulevikus teha?

• põhjendab valdavalt oma töö sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid ja eksponeerimise valikuid; • kuulab kaasõppijate seisukohti, põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet ning aktseptib enamasti eriarvamusi.	• Kaaslaste töö analüüsimiseks võib nüüd mõnel juhul kasutada ka küsimusi, mis mõeldud kunstiteoste analüüsimiseks. (vormianalüüs, ikonograafiline analüüs)
--	---

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: kunst
Kooliaste: III kooliaste	Klass: 9. klass	Tundide arv: 1 tund nädalas
Õpitulemused:		Õppesisu:
Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine Õpilane: • seostab eri ideoloogilisi sümboleid vastava ajastuga ja teab nende tähendust; • arutleb erinevate nii kaasaegsete kui ajalooliste ideoloogiliste sümbolite rolli üle tänapäeval; • seostab kunstnikku ja kunstiteost selle loomiskeskkonnaga, leides ja tõendades oma tähelepanekuid; • leiab kunstiteose omadused, mis väljendavad nii loomise keskkonna kui kunstniku ideid; • külastab iseseisvalt kunstinäitust või-sündmust ning käitub seal reeglite kohaselt.		• rakendab teiste autorite teoseid oma töö lähtepunktina; • rakendab õpetaja abiga keerulisemaid ideede laiendamise / arendamise meetodeid (näiteks Osborni küsimustik); • teab ideede selekteerimise meetodeid (näiteks sõelumine küsimuste abil, plussid, miinused); • sõnastab oma teose kontseptsiooni; • kasutab kavandamisel mitmekesiseid meetodeid (näit visandid, skeemid, asendiplaanid, maketid, värvi- ja materjalinäidised, tööetapide kirjeldused).
Plaanimine ja ideede arendamine Õpilane: • rakendab teiste autorite teoseid oma töö lähtepunktina; • rakendab õpetaja abiga keerulisemaid ideede laiendamise / arendamise meetodeid (näiteks Osborni küsimustik); • teab ideede selekteerimise meetodeid (näiteks sõelumine küsimuste abil, plussid, miinused); • sõnastab oma teose kontseptsiooni; • kasutab kavandamisel mitmekesiseid meetodeid (näit visandid, skeemid, asendiplaanid, maketid, värvi- ja materjalinäidised, tööetapide kirjeldused).		• loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi (sh digivahendid) kunstitöid spontaanselt (kavandamata); • loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid teadlikult uurides ja kavandades; • valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid teadlikult; • pakub välja ekspositsiooni või näitusepinna koha kooliruumis ning põhjendab enda valikut ja visiooni;

	• loob näituse kaasteksti, etiketid (autori nimi, töö nimetus, tehnika jms) ja esitluse viisi; • tekitab kahemõõtmelises teoses vabalt valitud vahenditega ruumi-illusiooni; • rakendab kolmemõõtmelises teoses valgust, ümbritsevat ruumi ja materjali (või muid õpetaja ülesandepüstituses esitatud elemente või põhimõtteid) oma sõnumi edastamiseks.
Loomine Õpilane: • loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi (sh digivahendid) kunstitöid spontaanselt (kavandamata); • loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid teadlikult uurides ja kavandades; • valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid teadlikult; • pakub välja ekspositsiooni või näitusepinna koha kooliruumis ning põhjendab enda valikut ja visiooni; • loob näituse kaasteksti, etiketid (autori nimi, töö nimetus, tehnika jms) ja esitluse viisi; • tekitab kahemõõtmelises teoses vabalt valitud vahenditega ruumi-illusiooni; • rakendab kolmemõõtmelises teoses valgust, ümbritsevat ruumi ja materjali (või muid õpetaja ülesandepüstituses esitatud elemente või põhimõtteid) oma sõnumi edastamiseks.	• Valikuvõimaluste üle arutlemine. Valikute põhjendamine (Annab paremini edasi mu ideed; Tahtsin originaalset lähenemist) • Teoste loomine kontseptsiooni alusel. • Kahemõõtmeliste teoste loomine teadlikumalt valikuid tehes. Võtta aega planeerimisprotsessiks ja ideeloomeks. Tehnikate kombineerimine. Arvutigraafika ja digimaal. • Kolmemõõtmeliste teoste loomine teadlikumalt valikuid tehes. Materjalide kombineerimine ja leidlik kasutus. Vormide võtmine kooli võimalusi kasutades. • Kohaspetsiifiline installatsioon. Kineetiline skulptuur või installatsioon. Prototüüpide loomine füüsilises keskkonnas või 3-d programmis. • Neljamõõtmeliste teoste loomine: kavandatud ja komponeeritud videokunsti teos või animatsioon. Võib teha grupitööna, jagades rollid analoogselt nagu päris elus (režisöör, stsenaarist, kunstnik, storyboardi joonistaja, animaator, operaator, helirežisöör, monteeriija, valgustaja, kostüümikunstnik jne) • Teatri või muu etenduskunsti teos koostööna ja lõimituna teiste ainetega.

	• Visuaalkultuuri objektide loomine. Siin taub lähtuda sellest, millised visuaalkultuuri objektid on noortele olulised ja tähendusrikkad.
Refleksioon, analüüs ja kriitika Õpilane: • mõtestab disaininäiteid funktsionaalsuse, ökoloogilisuse ja esteetilisuse aspektist; • põhjendab oma töö sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid ja eksponeerimise valikuid; • kirjeldab, analüüsib, tõlgendab ja hindab kunstiteoseid (nende ainest, meediumi, vormi ja konteksti); • uurib teose loomise konteksti – sotsiaalne kontekst, ajalooline taust, põhjuslik keskkond, milles kunstiteos loodi.	• Eneseanalüüsi ja refleksiooni harjutamine töö tegemise ajal ja peale tööprotsessi lõppu õpetaja antud küsimuste abil Näiteks: Bortoni mudeli ainetel: Mida ma tegin, et sellesse punkti jõuda? Mis mind aitas ja takistas? Mida ma veel saan tulevikus teha? • Kaaslaste töö analüüsimiseks võib nüüd mõnel juhul kasutada ka küsimusi, mis mõeldud kunstiteoste analüüsimiseks. (vormianalüüs, ikonograafiline analüüs) Tasub lisada alati mõni positiivset tagasisidet võimaldav küsimus.

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: muusika
Kooliaste: I kooliaste	Klass: 1. klass	Tundide arv: 2 tundi nädalas
Õpitulemused:		Õppesisu:
Laulmine Õpilane: • on harjunud laulma sirge selja, püstise pea ja avatud suuga julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga 1. klasside kooris ja/või mudilaskooris ning muusikatunnis kogu klassiga või ansamblis ja/või üksi; võtab osa ühislaulmisest; • väljendab laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; pöörab tähelepanu lauldava laulu sõnadele; • laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule; • laulab peast I kooliastme ühislaule: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Kevadel“ ehk „Juba linnukesed...“ (eesti rahvaviis / J. H. Hermann ja P. Tekkel); Randvere Kooli laul (K. Takk), “Kus on minu koduke” (eesti lastelaul); • on tutvunud laulupidude traditsiooniga; • on tutvunud muusikalise kirjaoskusega ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivas tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI ja RA; teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi laulmisel.		Laulmine Õpilane: • sirge selja, püstise pea ja avatud suuga julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga laulmise harjutamine. Laulmine 1. klasside kooris ja/või mudilaskooris ning muusikatunnis kogu klassiga või ansamblis ja/või üksi; • laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot väljendamine; • tähelepanu pööramine lauldava laulu sõnadele; • eakohaste laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laulude laulmine; • õpib peast laulma I kooliastme ühislaule: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Kevadel“ ehk „Juba linnukesed...“ (eesti rahvaviis / J. H. Hermann ja P. Tekkel); Randvere Kooli laul (K. Takk), “Kus on minu koduke” (eesti lastelaul); • tutvub laulupidude traditsiooniga; • Tutvub muusikalise kirjaoskusega ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivas tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI ja RA; teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi laulmisel.
Pillimäng Õpilane: • Oskab mängida keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid <i>ostinato</i>'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; • on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel.		Pillimäng Õpilane: • Mängimine keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid <i>ostinato</i>'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; • tutvumine muusikalise kirjaoskusega: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel.

Muusikaline liikumine Õpilane: • väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; • tajub ja tunnetab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid: rütme, rütmifiguure ja pausi, erinevaid temposid; • tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge.	Muusikaline liikumine Õpilane: • muusika sisu ja karakterit väljendamine liikumise kaudu üksi või rühmas; • liikumise kaudu muusika tajumine ja tunnetamine, väljendusvahendeid: rütme, rütmifiguure ja pausi, erinevaid temposid, meloodia liikumine näitamine erinevate kehaosadega, vahenditega; improviseerimine looki • tantsimine koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge.
Muusikaline omalooming Õpilane: • rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); • loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi. • improviseerib astmemudelitele tuginedes; • loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); • kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel. • on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI ja RA ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.	Muusikaline omalooming Õpilane: • omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika) rakendamine; • lihtsate rütmilis-meloodilisi kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi. • improviseerimine astme-ja rütmimudelitele tuginedes kaliikudes; • lihtsamate tekstide loomine (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); • Loovliikumise kasutamine muusika meeleolu väljendamisel. • tutvumine muusikalise kirjaoskusega: kasutades omaloomingu loomisel astmeid SO, MI ja RA ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.
Muusika kuulamine Õpilane: • avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara; • kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit; • eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala);	Muusika kuulamine Õpilane: • eakohaselt arvamuse avaldamine kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara; • kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakteri iseloomustamine ja võrdlemine; • kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamine (laul ja muusikapala);

• on tutvunud eesti rahvapillidega ja kirjeldab neid.	• eesti rahvapillidega tutvumine ja kirjeldamine.
Muusikaline kirjaoskus Õpilane: • Mõistab järgmiste helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, 1-löögiline paus. • Tutvub 2- ja 3-osalise taktimõõduga. • Tajub ja laulab järgi astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides. • Tutvub astmerea esimeste astmetega. • Mõistab järgmiste oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, punkt noodivältuse pikendajana; koorijuht, koor, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; muusikapala, salm, refrään; rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, piano, forte.	Muusikaline kirjaoskus Õpilane: Alljärgnevate heivältuste tundmine: rütmifiguurid ja pausid ning nende kasutamine muusikalistes tegevustes: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, 1-löögiline paus. 2- ja 3-osalise taktimõõduga tutvumine. Astmemudelite tajumine ja tundmine erinevates kõrguspositsioonides. Tutvumine astmerea esimeste astmetega. Oskussõnade tähenduste mõistmine ja kasutamine praktikas: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, punkt noodivältuse pikendajana; koorijuht, koor, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; muusikapala, salm, refrään; rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, piano, forte.
Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud:	
Õpilane: • tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest; • saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguoskused; • kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust; • mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid; • rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust (helivältused, rütmid ja pausid): 2- ja 3-osaline taktimõõt; JO- ja RA-astmerida, JO-võti; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).	

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: muusika
Kooliaste: I kooliaste	Klass: 2. klass	Tundide arv: 2 tundi nädalas
Õpitulemused:		Õppesisu:
Laulmine Õpilane: • oskab lauldes hoida loomulikku kehahoidu; on tutvunud laulmisele omaste hingamispõhimõtetega; laulab vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris (mudilaskooris); • väljendab laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; loeb iseseisvalt noodist laulusõnu; • laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, • regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule; • laulab peast I kooliastme ühislaule: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eesti lipp“ (E. Võrk / M. Lipp), „Mu koduke“ (muusika ja sõnad A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus / J. Oro); „Rongisõit“ (G. Ernesaks / E. Niit); Randvere Kooli laul (K. Takk) • on tutvunud laulupidude traditsiooniga; • mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivad tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RA₁ ja (alumine) SO₁ (pentatooni ka) kinnistab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi. • Laulab lihtsat meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid).		Laulmine Laulmine saatega ja acapella, ansamblis ja soolo. Järellaulmine ja iseseisvalt noodist sõnade lugemine. Rõhk õigel hingamisel. Ühehäälnel ja kahehäälnel laulmine, osalemine koolikooris. Meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi. Esinemine klassis ja kooliüritustel Muusikatradsioonide säilitamise rajamine ja edasikandmine. Regilaule ja traditsiooniliste laulude ja lastelaule laulmine. Laulmine Õpilane: • loomulikku kehahoiu hoidmine lauldes; - tutvumine laulmisele omaste hingamispõhimõtetega; laulmine vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris (mudilaskooris); • laulu sisu ja meeleolu väljendamine, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; loeb iseseisvalt noodist laulusõnu; • laulmine eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, • regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule;

	• I kooliastme ühislaulude peast tundmine: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eesti lipp“ (E. Vörk / M. Lipp), „Mu koduke“ (muusika ja sõnad A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus / J. Oro); „Rongisõit“ (G. Ernesaks / E. Niit); Randvere Kooli laul (K. Takk) • tutvumine laulupidude traditsiooniga; • eakohase muusikalise kirjaoskuse tundmine ja rakendamine lauldes, kasutades astmeid SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RA₁ ja (alumine) SO₁ (pentatoonika) õpitud rütmide, rütmifiguuride ja pauside kinnistamine. • lihtsat meloodia laulmine käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutades relatiivseid helikõrgusi (astmeid).
Pillimäng Õpilane: • mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid <i>ostinato</i>'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; mängib ja improviseerib plaatpillidel meloodiat, toetudes pentatoonikale; • on tutvunud väikekandle või plokkflöödi esmaste mänguvõtetega ja kasutab neid musitseerimisel. • mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel.	Pillimäng Õpilane: • keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamate <i>ostinatode</i>, kaas-, eel- ja/või vahemängude mängimine, kasutades õigeid mänguvõtteid; • enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetuste tundmine; • Plaatpillidel meloodia improviseerimine ja mängimine, toetudes pentatoonikale; • väikekandle või plokkflöödi esmaste mänguvõtetega tutvumine ja kasutamine neid musitseerimisel. • muusikalise kirjaoskuse tähtsuse mõistmine: õpitud rütmide, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel kasutamine.

Muusikaline liikumine Õpilane: • väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; • tajub ja tunnetab liikumise kaudu rütme, rütmifiguure ja pausi; tunnetab muusika erinevaid temposid ja väljendab dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu; arvestab liikudes enda ja teiste asukohaga ruumis; tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge ning labajalavalssi ja rei(n)lendrit.	Muusikaline liikumine Õpilane: • muusika sisu ja karakterite väljendamine liikumise kaudu üksi või rühmas; • liikumise kaudu rütmi, rütmifiguuride ja pauside tajumine; • muusika erinevate tempode, dünaamika ja helikõrguste muutuste väljendamine liikumise kaudu; arvestab liikudes enda ja teiste asukohaga ruumis; • koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmängude ning labajalavalssi ja rei(n)lendri tantsimine.
Muusikaline omalooming Õpilane: • Väärtustab enese ja teiste loomingut. • rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); • loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi; • improviseerib pentatoonika astmetele tuginedes; • loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); • kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel. • mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI, RA, LE, JO (alumine) RA_I ja (alumine) SO_I (pentatooni ka) ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.	Muusikaline omalooming Õpilane: • Enese ja teiste loomingu väärtustamine. • Omaloomingus muusika väljendusvahendide (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika) rakendamine; • Lihtsate rütmilis-meloodilisi kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi; • improviseerimine pentatoonika astmetele tuginedes; • Lihtsamate tekstide loomine (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); • loovliikumise kasutamine muusika meeleolu väljendamisel. • Muusikalise kirjaoskuse tähtsuse mõistmine ja rakendamine omaloomingus: kasutades omaloomingu loomisel astmeid SO, MI, RA, LE, JO (alumine) RA_I ja (alumine) SO_I (pentatoonika) ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.

Muusika kuulamine Õpilane: • avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara; • kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit; • eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala); • eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapäille ning kirjeldab neid. • On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus). • Eristab kuuldeliselt 2- ja 3-osalist taktimõõtu muusikas ning kasutab oskussõnu nende kirjeldamiseks (marss, valss). • On tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill). Eristab kuuldeliselt tunnis käsitletud rahvapille. • Kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara (piano, forte, fermaat).	Muusika kuulamine Õpilane: • kogetud muusikaelamuse kohta arvamise avaldamine, kasutades õpitud oskussõnavara; • kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakteri kohta arvamuse avaldamine; • eristamine kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala); • eristamine kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid. • Tutvumine karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus). • eristamine kuuldeliselt 2- ja 3-osalist taktimõõtu muusikas ning kasutab oskussõnu nende kirjeldamiseks (marss, valss). • tutvumine eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill). Eristab kuuldeliselt tunnis käsitletud rahvapille. • kuulatava muusikapala meeleolu ja karakteri kirjeldamine ja iseloomustamine, kasutades õpitud oskussõnavara (piano, forte, fermaat).
Muusikaline kirjaoskus Õpilane: • Mõistab järgmiste helivälvuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, 1-löögiline paus, tervetaktipaus • Mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust. • Tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides. • Tutvub JO-võtme tähendusega. • Õpib tundma uusi astmeid ning seob neid eelnevalt omandatud astmete –ja astmemudelitega. • Mõistab järgmiste oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: meetrum, takt,	Muusikaline kirjaoskus Õpilane: • Järgmiste helivälvuste, rütmifiguuride ja pauside tähenduse mõistmine ning kasutamine muusikalistes tegevustes: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, 1-löögiline paus, tervetaktipaus • Mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust. • Astmemudelite tajumine ja laulmine erinevates kõrguspositsioonides. • JO-võtme tähendusega tutvumine. • oskussõnade tähenduse tundmine ja kasutamine praktikas: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida,

taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; muusikapala, salm, refrään, marss, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; rütm, meloodia, tempo), vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat; laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern. • Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust	astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; muusikapala, salm, refrään, marss, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; rütm, meloodia, tempo), vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat; laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern.
---	--

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: muusika
Kooliaste: I kooliaste	Klass: 3. klass	Tundide arv: 2 tundi nädalas
Õpitulemused:		Õppesisu:
Laulmine Õpilane: • laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris (mudilaskooris); • väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; • Laulab lihtsat meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid). • • laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule; • laulab peast I kooliastme ühislaule: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eesti lipp“ (E. Võrk / M. Lipp), „Lapsed, tupp“ (sõnad E. L. Wöhrmann) „Teele, tee, kurekesed“ (sõnad Fr. Kuhlbars), „Uhti, uhti, uhkesti“ (eesti rahvaviis / A. Piirikivi), „Kevadpidu“ (Elagu kõik). • „Emakesele“ (M. Härma / A. Oengo-Johanson), Randvere Kooli laul (K. Takk) • on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle;		Laulmine Õpilane: • laulmine loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris (mudilaskooris) • lauldes muusika sisu ning meeleolu väljendamine; • lihtsa meloodia laulmine käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid). • Eakohaste laste-, mängu- ja mudellaulude, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule; • Peast laulmine I kooliastme ühislaule: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eesti lipp“ (E. Võrk / M. Lipp), „Lapsed, tupp“ (sõnad E. L. Wöhrmann) „Teele, tee, kurekesed“ (sõnad Fr. Kuhlbars), „Uhti, uhti, uhkesti“ (eesti rahvaviis / A. Piirikivi), „Kevadpidu“ (Elagu kõik). • „Emakesele“ (M. Härma / A. Oengo-Johanson), Randvere Kooli laul (K. Takk)

• mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes.	• muusikalise kirjaoskuse tähtsust tundmine ja rakendamine lauldes.
Pillimäng Õpilane: • rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates <i>ostinato</i>'des ja/või kaasmängudes; • musitseerib väikekandel või plokkflöödil esmaseid mänguvõtteid kasutades; • mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus.	Pillimäng Õpilane: • keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates <i>ostinato</i>'des ja/või kaasmängudes rakendamine • musitseerimine väikekandel või plokkflöödil esmaseid mänguvõtteid kasutades; • muusikalise kirjaoskuse mõistmine ja rakendamine pillimängus.
Muusikaline liikumine Õpilane: • väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; • kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid; • tantsib eesti laulu- ja ringmänge; • mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel.	Muusikaline liikumine Õpilane: • muusika sisu väljendamine karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; • muusika väljendusvahendite kasutamine liikumisel; • eesti laulu- ja ringmängude tantsimine; • muusikalise kirjaoskuse tähtsuse mõistmine ja rakendamine liikumisel.
Muusikaline omalooming Õpilane: • Väärtustab enese ja teiste loomingut. • rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); • loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; • improviseerib astmemudelitele tuginedes; • loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); • kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel; • väljendab muusika meeleolu kunstitöodes;	Muusikaline omalooming Õpilane: • enese ja teiste loomingu väärtustamine • muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika) rakendamine omaloomingus; • rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel loomine; • improviseerimine astmemudelitele tuginedes; • lihtsamate tekstide loomine (liisusalmid, regivärsid, laulusõnad jne); • Loovliikumise kasutamine muusika meeleolu väljendamisel;

• mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus.	• muusika meeleolu väljendamine kunstitöös; • muusikalise kirjaoskuse tähtsuse mõistmine ja rakendamine omaloomingus.
Muusika kuulamine Õpilane: • kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil; • kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); • eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka); • otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapäille ning kirjeldab neid. • On tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill). • Kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara (crescendo, diminuendo).	Muusika kuulamine Õpilane: • kogetud muusikaelamuste kirjeldamine ning nende kohta arvamuse avaldamine suuliselt või muul looval viisil; • kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakteri kirjeldamine ja võrdlemine kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); • kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusika sh muusikažanrite (marss, valss, polka) eristamine ja iseloomustamine; • infot otsimine erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapäille ning kirjeldab neid. • eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill) tutvumine ja kirjeldamine. • kuulatava muusikapala meeleolu ja karakteri tunnetamine ja kirjeldamine, kasutades õpitud oskussõnavara (crescendo, diminuendo).
Muusikaline kirjaoskus Õpilane: • Mõistab järgmiste helivälvuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TAI-RI, TI-RI-TI-RI, TI-TI-RI, TI-RI-TI, 1-löögiline paus, tervetaktipaus; • Mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides.	Muusikaline kirjaoskus Õpilane: • järgmiste helivälvuste mõistmine; rütmifiguurid ja pausid ning kasutamine muusikalistes tegevustes TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TAI-RI, TI-RI-TI-RI, TI-TI-RI, TI-RI-TI, 1-löögiline paus, tervetaktipaus; • 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähenduse mõistmine ning arvestamine nendega musitseerides.

• Tajub ja laulab astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides. • Mõistab JO-võtme tähendust ning rakendab seda noodist laulmisel. • Õpib lauludes eristama JO- ja RA-astmerida. • Mõistab järgmiste oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämbär), vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat; laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern, segno, volt. • Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust muusikalist oskussõnavara kasutades.	• Astmemudelite tajumine ja arvestamine erinevates kõrguspositsioonides. • JO-võtme tähenduse mõistmine ning rakendamine noodist laulmisel. • lauludes JO- ja RA-astmerea erinevuse mõistmine. • oskussõnade tähenduse mõistmine ja kasutamine praktikas: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana; koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor; muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng; rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämbär), vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat; laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern, segno, volt. • kogetud muusikaelamuse kirjeldamine, nende kohta arvamuse avaldamine muusikalist oskussõnavara kasutades.
--	---

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: muusika
Kooliaste: II kooliaste	Klass: 4. klass	Tundide arv: 2 tundi nädalas
Õpitulemused:	Õppesisu:	
Laulmine Õpilane: • suunab lauldes meloodiat endale sobivas tessituuris võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; • laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälsed laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; • väärtustab ühislaulmist, laulab peast II kooliastme ühislaule: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eesti lipp“ (E. Võrk / M. Lipp), „Kui Kungla rahvas“ (K.	Laulmine Õpilane: • laulmine loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga, intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; • eesti vanema ja uuema rahvalaulu, ühe- ja kahehäälsed laulude, kaanonite ning teiste rahvaste laulude laulmine; • ühislaulmine, II kooliastme ühislaulude tundmine peast: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eesti lipp“ (E. Võrk / M. Lipp), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvaviis/ M. Körber), „Püha öö“ (F. Gruber / J. Mohr,	

A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvaviis/ M. Körber), „Püha öö“ (F. Gruber / J. Mohr, tõlkinud K. A. Hermann), „Randvere Kooli laul“ (K. Takk); • osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib eakohaselt kogetut suuliselt; • rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.	tõlkinud K. A. Hermann), „Randvere Kooli laul“ (K. Takk); • laulupeotraditsiooni edasikandmine koorilaulja või kuulajana ning analüüsib eakohaselt kogetut suuliselt; • lauldes muusikalise kirjaoskuse ramkendamine, kasutades laulu õppides relatiivseid astmeid.
Pillimäng Õpilane: • jätkab I kooliastmes omandatud pillimänguoskuste arendamisega ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); • musitseerib plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; rakendab pillimängus digivõimalusi; • seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; • rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.	Pillimäng Õpilane: • I kooliastmes omandatud pillimänguoskuste arendamine ning keha-, rütmi- ja plaatpillede rakendamine (valdavalt kaasmängudes); • musitseerimine plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; rakendab pillimängus digivõimalusi; • absoluutsete helikõrguste seostamine noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga;
Muusikaline liikumine Õpilane: • tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; • väljendab liikumise kaudu eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse; • rakendab liikumises muusikateadmisi.	Muusikaline liikumine Õpilane: • liikumise kaudu muusika tunnetamine, analüüsimine, väljendamine kasutades väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; • liikumise kaudu eesti rahvamuusikale iseloomulike karakterite ning lihtsamate tantsude väljendamine; • liikumises muusikateadmiste rakendamine.

Muusikaline omalooming Õpilane: • julgeb loomeideedega katsetada; • loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; • improviseerib astmemudelitele tuginedes; • loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); • loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.	Muusikaline omalooming Õpilane: • loomeideedega katsetamine; • rütmilis-meloodilisi improvisatsioonide loomine, kaasmängude või <i>ostinatode</i> loomine keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitlemine üksi või rühmas; • Improviseerimine astmemudelitele tuginedes; • muusikale lihtsate tekstide loomine (regivärsse, laulusõnu jne); • muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala loomine ja esitamine.
Muusika kuulamine Õpilane: • kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat, kasutades õpitud muusika oskussõnavara; • tunneb ja eristab eesti rahvapille; • otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet; • kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; oskab nimetada oma koolis ja/või kodukohas tegutsevaid koore ja nende dirigente; • eristab kuuldeliselt pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid); • analüüsib külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult; jagab kogemusi kaaslastega.	Muusika kuulamine Õpilane: • kuulatud muusika kirjeldamine, kasutades õpitud muusika oskussõnavara; • eesti rahvapillide eristamine, tundmine • Info otsimine ning uurimine kuulatud heliteoste autorite kohta teavet; • hääle- ja kooriliikide kuulamine ja võrdlemine; • koolis ja/või kodukohas tegutsevate kooride ja dirigentide tundmine • kuuldeliselt pillirühmade eristamine(klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid); • Kontsertite ning muusikalavastustuste külastamine ja analüüsimine suuliselt või kirjalikult; kogemuste jagamine kaaslasega.
Muusikaline kirjaoskus Õpilane: • Mõistab järgmiste helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, kaheksandikpaus, tervetaktipaus; • mõistab taktimõõtude 2/4 ja 3/4 tähendust ja arvestab neid musitseerides;	Muusikaline kirjaoskus Õpilane: • järgmiste helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähenduse mõistmine ning kasutamine muusikalistes tegevustes: TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, kaheksandikpaus, tervetaktipaus; • taktimõõtude 2/4 ja 3/4 tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerides;

• kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid); • on tutvunud viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g– G2 tähendusega; • mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a tähendust ning kasutab neid musitseerides; • Mõistab järgmiste oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: ○ eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli; ○ vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; ○ tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); ○ tempo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo .	• relatiivseid helikõrguste õppimine (astmed); • viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g– G2 tähendusega tutvumine; • duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a tähenduste õppimine ning kasutamine musitseerides; • järgmiste oskussõnade tähenduse mõistmine ning kasutamine praktikas: ○ eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli; ○ vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; ○ tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); ○ tempo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo .
---	--

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: muusika
Kooliaste: II kooliaste	Klass: 5. klass	Tundide arv: 1 tund nädalas
Õpitulemused:	Õppesisu:	
Laulmine Õpilane: • laulab endale sobivas tessituuris ja hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; • laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; • väärtustab ühislaulmist, laulab II kooliastme ühislaule: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eesti lipp“ (E. Võrk / M. Lipp), „Meil aiaäärne tänavas“	Laulmine Õpilane: • laulab endale sobivas tessituuris ja hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; • laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; • väärtustab ühislaulmist, laulab II kooliastme ühislaule: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eesti lipp“ (E. Võrk / M. Lipp), „Meil aiaäärne tänavas“	

(eesti rahvalaul / L. Koidula), “Randvere Kooli laul” (K. Takk) • osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; • rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust. Kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid, sidudes neid absoluutse noodisüsteemiga.	(eesti rahvalaul / L. Koidula), “Randvere Kooli laul” (K. Takk) • osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; • rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust. Kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid, sidudes neid absoluutse noodisüsteemiga.
Pillimäng Õpilane: • süvendab varasemalt omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); • musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandlel või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; rakendab pillimängus digivõimalusi; • seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; • rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.	Pillimäng Õpilane: • süvendab varasemalt omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); • musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandlel või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; rakendab pillimängus digivõimalusi; • seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; • rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.
Muusikaline liikumine Õpilane: • tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; • väljendab liikumise kaudu Eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning tantsib lihtsamaid tantse; • rakendab liikumises muusikateadmisi.	Muusikaline liikumine Õpilane: • tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; • väljendab liikumise kaudu Eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning tantsib lihtsamaid tantse; • rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusikaline omalooming Õpilane: • julgeb loomeideedega katsetada; • loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; • improviseerib astmemudelitele tuginedes; • loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); • loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.	Muusikaline omalooming Õpilane: • julgeb loomeideedega katsetada; • loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; • improviseerib astmemudelitele tuginedes; • loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); • loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.
Muusika kuulamine Õpilane: • kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades; • tunneb eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi; • otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet ning tutvustab seda kaaslastele; • kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore; • eristab kuuldelt erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid); • analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega; • rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.	Muusika kuulamine Õpilane: • kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades; • tunneb eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi; • otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet ning tutvustab seda kaaslastele; • kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore; • eristab kuuldelt erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid); • analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega; • rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.

Muusikaline kirjaoskus Õpilane: • Mõistab järgmiste helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, TAI- RI; • mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4 ja 4/4 tähendust ning arvestab neid musitseerides; • kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning teab nende seost absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega); • mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides; • mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust; • Mõistab järgmiste oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: ○ eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekaar, paralleelhelistikud; ○ vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika , interpret, improvisatsioon; ○ tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); ○ tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.	Muusikaline kirjaoskus Õpilane: • Mõistab järgmiste helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, TAI- RI; • mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4 ja 4/4 tähendust ning arvestab neid musitseerides; • kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning teab nende seost absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega); • mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides; • mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust; • Mõistab järgmiste oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: ○ eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekaar, paralleelhelistikud; ○ vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika , interpret, improvisatsioon; ○ tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); ○ tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.
---	---

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: muusika
Kooliaste: II kooliaste	Klass: 6. klass	Tundide arv: 1 tund nädalas
Õpitulemused:	Õppesisu:	

Laulmine Õpilane: • laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; • laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälsed laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; • väärtustab ühislaulmist, laulab peast II kooliastme ühislaule: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eesti lipp“ (E. Võrk / M. Lipp), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann / Fr, Kuhlbars), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Randvere Kooli laul“ (K. Takk); • osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; • rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.	Laulmine Õpilane • laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; laulab eesti ja teiste rahvaste rahvalaulu ühehäälselt ning kaanonit väärtustab ühislaulmist, laulab peast II kooliastme ühislaule: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eesti lipp“ (E. Võrk / M. Lipp), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann / Fr, Kuhlbars), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Randvere kooli laul“ (K. Takk) Osaleb võimalusel koorilauljana ja kannab edasi laulupeotraditsiooni
Pillimäng Õpilane: • süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); • musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandlel või muul meloodiapillil; rakendab pillimängus digivõimalusi; • seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; • rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.	Pillimäng Õpilane • süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); Musitseerib oskustekohaselt mõnel meloodiapillil ja seostab helikõrgusi noodipildid instrumendiga. Rakendab muusikalist kirjaoskust võimetekohaselt instrumendil musitseerides

Muusikaline liikumine Õpilane: - tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; - väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse; - rakendab liikumises muusikateadmisi.	Muusikaline liikumine Õpilane: Oskab liikumise kaudu väljendada muusika rütmi ja karakterit.
Muusikaline omalooming Õpilane: - julgeb loomeideedega katsetada; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel; - loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; - improviseerib astmemudelitele tuginedes; - loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); - loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.	Muusikaline omalooming Õpilane: Loob omaloomingulist muusikapala instrumendile või vokaalile ja vastavalt oskustele noodistab juhendaja abiga ja esiteb seda
Muusika kuulamine Õpilane: - kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades; - tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi; - otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele; - kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore; - eristab kuuldelt sümfooniaorkestri pille ja pillirühmi;	Muusika kuulamine Õpilane: - kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades; - tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi; - kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore; - analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule

• analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega; • rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.	hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega;
Muusikaline kirjaoskus Õpilane: • Mõistab järgmiste helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: • mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides; • kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega); • mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides; • mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides; • Mõistab järgmiste oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: ○ eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik; ○ toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekaar, paralleelhelistikud; ○ vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; ○ tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);	Muusikaline kirjaoskus Õpilane • Mõistab enamlevinud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: • mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides; • mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides; • Mõistab järgmiste oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: ○ eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik; ○ toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekaar, paralleelhelistikud; ○ vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; ○ tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid); ○ tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.

o tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.	
--	--

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: muusika
Kooliaste: III kooliaste	Klass: 7. klass	Tundide arv: 1 tund nädalas
Õpitulemused:	Õppesisu:	
Laulmine Õpilane: • laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; • laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; • väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislause: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V. Oxford), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu); • on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; • kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.	Laulmine Õpilane: Laulab ühehäälsed laule klassitunnis, osaleb võimetekohaselt koolikooris • laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; • väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislause: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V. Oxford), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu); • kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.	
Pillimäng Õpilane: • mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus; • musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades;	Pillimäng Õpilane Mängib võimetekohaselt rütmipille, lihtsamaid meloodiainstrumente ja valdab esmaseid kitarrimängu võtteid	

• uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; • süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.	• süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.
Muusikaline liikumine Õpilane: • võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; • tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; • leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt maailma rahvaste muusika või filmimuusika jm); • rakendab liikumises muusikateadmisi;	Muusikaline liikumine Õpilane • rakendab liikumises muusikateadmisi;
Muusikaline omalooming Õpilane: • loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; • katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalset keskkonda kasutades; • loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); • analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; • rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.	Muusikaline omalooming Õpilane: • loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; Katsetab omaloominguga, analüüsib kaaslaste loomingut, rakendab muusikalist kirjaoskust
Muusika kuulamine Õpilane: • avastab seoseid kodukoha ja/või eesti rahvamuusika ning nende tänapäevaste tõlgendustega, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;	Muusika kuulamine Õpilane • avastab seoseid kodukoha ja/või eesti rahvamuusika ning nende tänapäevaste tõlgendustega, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;

• võrdleb ning eristab eesti ja valikuliselt teiste rahvaste (Idamaad, Austraalia jt) muusikapärandit: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; • võrdleb ja eristab eri muusikastiile, instrumentaalmuusika esituskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; • analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; • seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; • järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades	• võrdleb ning eristab eesti ja valikuliselt teiste rahvaste (Idamaad, Austraalia jt) muusikapärandit: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; • võrdleb ja eristab eri muusikastiile, instrumentaalmuusika esituskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; • analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;
--	--

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: muusika
Kooliaste: III kooliaste	Klass: 8. klass	Tundide arv: 1 tund nädalas
Õpitulemused:		Õppesisu:
Laulmine Õpilane: • laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; • laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; • väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislause: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesme Pacius / J. V. Jannsen), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal); • on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; • kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.		Laulmine Õpilane: Laulab ühehääelseid laule klassitunnis, osaleb võimetekohaselt koolikooris • väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislause: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesme Pacius / J. V. Jannsen), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal); • kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.
Pillimäng Õpilane: • mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, katsetab digivõimalusi pillimängus; • musitseerib akustilisel kitarril või ukulelil esmaseid mänguvõtteid kasutades; • uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansambelisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; • süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.		Pillimäng Õpilane Mängib võimetekohaselt rütmipille, lihtsamaid meloodiainstrumente ja valdab esmaseid kitarrimängu võtteid • süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine Õpilane: • võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; • tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; • leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, hip-hop, rahvaste muusika jm); • rakendab liikumises muusikateadmisi.	Muusikaline liikumine Õpilane • rakendab liikumises muusikateadmisi;
Muusikaline omalooming Õpilane: • loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; • katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalset keskkondi kasutades; • loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); • analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; • rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.	Muusikaline omalooming Õpilane: • loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; Katsetab omaloominguga, analüüsib kaaslaste loomingut, rakendab muusikalist kirjaoskust
Muusika kuulamine Õpilane: • uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; • võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; • võrdleb ja eristab rokk- ja popmuusika stiile ning esitluskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;	Muusika kuulamine Õpilane • avastab seoseid kodukoha ja/või eesti rahvamuusika ning nende tänapäevaste tõlgendustega, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; • võrdleb ning eristab eesti ja valikuliselt teiste rahvaste (Idamaad, Austraalia jt) muusikapärandit: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; • võrdleb ja eristab eri muusikastiile, instrumentaalmuusika esitluskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;

• analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; • uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; • rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; • rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; • tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega; • seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; • järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.	• analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;
---	--

Randvere Kooli ainekava	Ainevaldkond: kunstiained	Õppeaine: muusika
Kooliaste: III kooliaste	Klass: 9. klass	Tundide arv: 1 tund nädalas
Õpitulemused:		Õppesisu:
Laulmine Õpilane: • laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; • laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; • väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislause: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V. Oxford), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Saaremaa valss“ (R. Valgre		Repertuaar: Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Tutvutakse vaimuliku rahvalauluga. Laulab peast kooliastme ühislause: Eesti hümn, „Mu isamaa on minu arm“, „Jää vabaks, Eesti meri“, „Eestlane olen ja eestlaseks jään“, „Laul Põhjamaast“, „Saaremaa valss“, „Mul meeles veel“, „Oma laulu ei leia ma üles“. Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid. Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse

/ D. Vaarandi), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal); • on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; • kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.	oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoidu häälemurdeperioodil. Muusikaline kirjaoskus. Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad: • helivältused, rütmifiguurid ja pausid • kaheksandiktaktimõõt • ühe võtmemärgiga helistikud C–a, G–e, F–d ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud D–h; • rondo ja variatsioonivorm; • muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.
Pillimäng Õpilane: • mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, katsetab digivõimalusi pillimängus; • musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades; • uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; • süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.	Pillimäng ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, arendatakse akustilise kitarril või ukulele akordmänguvõtteid. Õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rokkmuusika ning džässmuusika vastu tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi. Tutvutakse maailma rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika) muusikaga pillimängu kaudu.
Muusikaline liikumine Õpilane: • võrdleb eri maade (Itaalia, prantsusmaa ja Aafrika) rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; • tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid	• Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. • Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu

loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; • leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm); • rakendab liikumises muusikateadmisi.	õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendatakse muusikapala vormi (3-osaline lihtvorm, rondo). • Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid. Liikumises väljendatakse valikuliselt erinevate maailma rahvaste muusikale iseloomulikke karaktereid, võimaluse korral õpitakse rahvatantse ja erinevaid tantsustiile.
Muusikaline omalooming Õpilane: loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilismeloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; • katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades; • loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); • analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; • rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.	Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse iseseisvalt rütmilis-meloodilisi improvisatsioone. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi. Laulmine. Luuakse erinevaid muusikast lähtuvaid tekste. Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja <i>ostinatosid</i> ning esitatakse neid üksi või rühmas. Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Väikekandlel, plokkflöödil, kitarril või ukulelel esitatakse omaloomingut, kasutades õpitud mänguvõtteid. Liikumine. Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist vastavalt õpetaja teadmistele ja oskustele. Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakendustega.
Muusika kuulamine Õpilane: • uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; • võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;	Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja (eelkõige eesti) interpretide ja artistidega, valikuliselt erinevate heliloojatega (nt eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega). Orkester. Muusikanäidete abil tutvutakse orkestri kujunemise, liikide ja koosseisudega. Õpitakse tundma sümfooniaorkestri koosseisu ning paigutust. Tutvutakse Eesti (esindus)orkestritega.

• võrdleb ja eristab eri muusikastiile lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; • analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; • uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; • rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; • rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; • teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi; • seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; • järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.	Hää. Tutvutakse hääleorganitega (hingamiselundid, hääletekitajad, resonaatorid), hääle tekkimise protsessiga, häälemurde ning hääle hoidmise viisidega. Kuulatakse ning eristatakse hääleliike. Maailma rahvaste muusika: Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika. Kuulatakse ning õpitakse tundma Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika muusikat. Muusikateater: ooper, operett, muusikal, ballett. Näidete abil õpitakse tundma muusikateatri nelja olulisemat alaliiki (ooper, operett, muusikal, ballett). Tutvutakse ooperi, opereti, muusikali ja balleti kujunemise looga ning kuulatakse olulisemate heliloojate (Giuseppe Verdi, Georges Bizet, Jacques Offenbach, Andrew Lloyd Webber, Pjotr Tšaikovski jne) loomingut. Luuakse seosed lavamuusika arenguga Eestis. Džässmuusika. Tutvutakse džässmuusika kujunemise looga. Näidete abil õpitakse tundma džässmuusika põhijooni ja stiile. Kuulatakse olulisemate maailma ja eesti džässmuusika heliloojate muusikat ning iseloomustatakse kuuldut. Filmimuusika. Tutvutakse filmimuusika ajaloo etappidega. Kuulatakse (lauldakse) olulisemate maailma ja eesti filmimuusikaheliloojate muusikat ning iseloomustatakse kuuldut. Kontsert. Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult kasutades eakohast muusikaalast oskussõnavara.
---	---